

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 250. szám.
1937. november 5. péntek.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bukov. Regele Ferdinand 4.

Papir

Meglepetésszerűen hangzik, de komoly és megbízható lapokban olvastam a jelentést, hogy a közelgő orosz általános, titkos választások egyik legnagyobb nehézsége a papirhiány. Nem vagyok közgazdász és nem értem miért nincs az oroszoknak elég papirjuk; tény az, hogy nincsen. A nagy választás lelki előkészítése — a terror — valószínűleg előnyösen érezteti hatását: naivitás azt hinni, hogy megfélemlített tömegek márcól-holnapra élni tudnak szabadságjogokkal, különösen, ha az „alkotmányosság” kezdeti időszakát a tömeges kivégzések, deportálások, szabadságvesztések korszaka előzi meg. Sztalin esztendeje félemlíti az orosz birodalmat. A „trockijisták”, a „szabotálók” százával végeztek el, marsalokat és tábornokokat végeztek ki, magasállású közfunkcionáriusokat száműztek s nincs ember, aki pontosan meg tudná mondani, hol mikor tettek el láb alól névtelen embereket — üzemekben, mezőgazdasági közösségekben, hivatalokban — embereket, akik mindeddig hétp próbás kommunistáknak számítottak, s éjszakaról pitymallatra kiderült, hogy „árulók”. Csakugyan árulók?... A fáradtság, mely a totális diktatúrával szemben elébb-utóbb kiütözik a békés tömegeken is, oka lehetett üzemi szabotázsoknak; de nem valószínű, hogy az a kétségtelen, kegyetlen és rendszeres terror, amellyel Sztalin esztendeje irtja egykori hívei csapatát, tulzott lelkiismeretességgel mérlegel és válogat, mikor golyót röpít a „szabotázssal”, vagy „fasizmussal” vádolt emberek fejébe. Sztalin, hogy a propagandisták kedvenc szavával éljünk, ez esztendőben alaposan „megdolgoztá” az orosz tömegeket. A lelki atmoszféra érett a titkos szovjet-választásra. Nehezen képzelhető el, hogy akad nagyobb közösség, mely ilyen előzmények után — akár titkosan is — a rezsim ellen mer szavazni. Igen valószínű az is, hogy Sztalin százszázalékos választási eredményt könyvelhet majd el a diktatúra javára. Hosszu idő és különös lelki processzus szükséges hozzá, amíg egy nép élni tud olyan „jogokkal”, melyeket rákényszerítenek; az alkotmány, melyet a diktátor ad ajándékba népének, gyanus ajándék és a nép óvatosan él vele.

A papirral az történt Oroszországban, hogy nincs. Miért nincs? Rejtély. Oroszországnak van erdeje, s vannak papirgyárai. Hagyján, hogy a papir, melyet kigyártanak, rossz minőségű; a forradalom sokáig nem törődhet minőségi kérdésekkel, mondják Sztalinék. Ami érthetlenebb, hogy különböző tervsorozatok és pletykák után Oroszország iparilag még mindig készületlen és bizonyos elemi iparcikkek makacsul hiányoznak. A választáshoz papir kell — ennyit mi is tudunk a magunk gyakorlatából — még pedig sokféle; olyan, amelyre a plakátokat, a programbeszédeket, aztán olyan, amelyre a választási apparátus nyomtatványait és a szavazójegyeket nyomják, kell mindenféle kérdőív, mely feltünteti a választók személyes adatait, s nem utolsó sorban, s nem ritkán, kell papir, amelyből a bankókat gyártják. Ez a sokféle papir, mely az ígéretek, számonkérések, történelmi reklamálások és vádaskodások nagy propagandájához szükséges, oly mértékben hiányzik, hogy az orosz választások technikai lebonyolítása e pillanatban még kétséges. A százhetvenmillió birodalom egy választás alkalmával, oly tömeg papírt készül megenni, mint soha még választás Európában.

Hatalmas pompával fogadták az uralkodót és a nagyvajdát Csehszlovákiában

Öfelsége II. Carol király a trónörökös kíséretében megtekintette Csehszlovákia egyik legmodernebb had-anyag-gyárat

Prága, november 4. Csehszlovákia népe meleg szeretettel fogadta magas vendégeit: Öfelsége II. Carol királyt és Mihai trónörökösöt. Pozsonyban, annak ellenére, hogy a király rangrejtve utazott,

az állomáson disszázad sorakozott fel zászlóval és zenekarral.

Amikor a vonat begördült az állomásra, a zenekar rázendített a román királyhymuszra, a perronon és az állomás előtt álló tömeg hosszantartó, lelkes éljenzésbe kezdett. A királyi vendégeket Ország, Slovensko kormányzója és Krno dr., Pozsony városának főpolgármestere fogadták és üdvözölték. Egy hölgy pompás rózsacsokrot nyújtott át az uralkodónak, aki szívélyesen megköszönte a figyelmességét.

A vonat rövid veszteglés után tovább indult és háromnegyed 12 órakor áthaladt Praelazon, a szlovák népviselet egyik leghíresebb központján. A lakosság művészi és izléses népviseletébe öltözve várta az állomáson a királyi vendégeket, akiket lelkesen megéljenzett.

Egynegyed egykor a vonat befutott Hrusovany állomásra, ahol

Benes dr., csehszlovák köztársasági elnök fogadta és üdvözölte Öfelségét és Mihai nagyvajdát.

A csehszlovák köztársasági elnök bemutatta a

kiséretében lévő előkelő vendégeket, majd Öfelségével és Mihai trónörökösrel és a kísérettel autóba ülve, a zildochovicei kastélyba hajtatott, amely mindössze tiz percnyre van az állomástól.

Déli egy órakor Benes ebédet adott a királyi vendégek tiszteletére, amelyen részt vettek Samal dr., Benes dr. kancellárja, Aurelian, Románia prágai követe, Veverka, Csehszlovákia bucurestii követe, Czerny Morvaország kormányzója és mások. Az ebéd befejezése után a király néhány percre lepihent, majd Benes dr. kíséretében Mihai nagyvajdával együtt autón Brünnebe indult, ahol meglátogatta a zbrojovskai hadfelszerelési gyárat. Amerre a király autója elhaladt, hatalmas tömeg sorakozott fel az utvonalon és lelkesen ünnepelte az uralkodót. Hozzávetőleges számítás szerint mintegy

százezer ember sorfala között haladt el a királyi autó.

A látogatás után a király és Mihai nagyvajda Benes dr. társaságában visszatértek a kastélyba, amely körül hatalmas tömeg gyűlt össze. A tömeg többizben azon óhaját fejezte ki, hogy látni szeretné az uralkodót, aki Benessel és Mihai nagyvajdával meg is jelent a parkban és szívélyesen megköszönte a hódolat megnyilvánulását.

Békét ajánl Londonból Japánnak a kilenchatalmi értekezlet

Brüsszel, november 4. A kilenchatalmi szerződést aláíró hatalmak kiküldöttjeinek vezetői csütörtök deélélőtt jöttek össze. Az értekezlet köréből származó értesülések szerint a deélélötti tanácskozáson hosszasan foglalkoztak az amerikai küldöttség javaslatával, hogy albizottságot alakítsanak, amely kizárólag a Washingtonban 1922-ben létrejött szerződést aláíró hatalmaknak kiküldöttjeit foglalná magában Kina képviselőjének kivételével. Ezt az albizottságot felhatalmaznák arra, hogy

békítő felhívást intézzen Japánhoz.

Ha a japán kormány válasza kedvező lenne, akkor megindulna a békeközvetítés Tokió és Nanking között.

Az értekezlet tagjai délután zárt ülést tartottak. Mint hire jár, az értekezlet elfogadta az amerikai küldöttségnek azt a javaslatát, hogy küldjenek ki albizottságot, melynek az lesz a feladata, hogy békítő felhívást intézzen Japánhoz.

Papirhegyekre lenne szükség, hogy százhetven millió ember szabályosan szavazni tudjon. Az ember éremlyeg és öklendezik, ha e papirtömegre gondol, a hazugságnak és a meghamisított véleményeknek ez áradására. Igaz, ágyu és repülőgép van Oroszországban; papir nincs. Legalább is nincs annyi és olyan, amelyre egy szabályos szovjetválasztásnak szüksége lenne.

Megkísérelték elvenni az iskoláktól a szükséges papirmennyiséget; de kiderült, hogy ez a tartalék sem elég. Most ott tartanak, hogy a közoktatásügyi népbiztos marakodik az iparügyi népbiztossal a papir felett, amely nincs. Az orosz választó mindenestre eltűnődhet, mit ér egy termelési rendszer, melyet helyeselni

kell szavazatával, s mel yhusz esztendő gyakorlati után nincs olyan helyzetben, hogy a szükséges papírt kigyártsa egy választáshoz, melyen a rendszer diadalmaskodik. Ez a papircsöd természetesen részletkérdés. Oroszországban, husz esztendei szovjetgazdálkodás után, más is hiányzik, nemcsak a papir. De a rendszer, melynek organizációja annyira megbukott, hogy szavazócédulát, melyen választóitól önmaga igazolását kéri, nem tudja szállítani; e groteszk és meglepő fordulattal kísértetiesen jellemzi önmagát. S csak természetes, hogy a rendszer nem jelenti be a csődöt; akár lesz papir, melyen helyeseltetik létét a választók, akár nem lesz.

Visszahívják Lengyelországba Paderewszky egykori elnököt

Hazahívják a demokráta pártok és a világhírvé művész 78 éves korában ismét a politika porondjára lép

Páris, november 4. A Paris Soirban Sauerwein érdekes intervjút közöl, amelyet Paderewskyvel, a nagy zongoraművésszel, a lengyel köztársaság volt elnökével folytatott. Paderewsky nemrégiben levelet kapott a lengyel demokratikus pártoktól, amelyben felszólítják, hogy térjen vissza az országba és vegye fel a harcot a rendkívüli állapotokkal szemben. Paderewsky az intervjuban kijelentette, hogy erre benne meg van a hajlandóság és többek között ezeket mondja:

— Életemet töltöttem el a független Lengyelország létrehozataláért és a nemzeti egységért. Lengyelországnak semmi szüksége sincsen diktatúrára és örömmel üdvözlöm azokat, akik a nemzeti egység megteremtése végett most ismét hozzám fordultak. Lengyelországnak urnak kell lennie hazájában és ebben az országban minden lakosnak boldognak és megelégedettnek kell lennie.

— Husz év előtt — mondja tovább Paderewsky

— ígéretet tettem Wilsonnak, hogy Lengyelország demokráta állam lesz, de nem tudtam megtartani ezt a fogadalmat. Pedig Lengyelország ennek köszönheti függetlenségét és a Balti tengerre számára biztosított utat.

Amikor Sauerwein azt hozta fel, hogy a volt köztársasági elnök már 78 éves és így magas kora gátolná meg abban, hogy a lengyel politikai életben aktív részt vegyen, Paderewsky azt felelte:

— Nem tesz semmit. Clemenceau is ilyen korban teljes aktív volt a politikában.

Paderewsky nyilatkozata arra enged következtetni, hogy a világhírű zongoraművész, akinek Párisban gyönyörűen berendezett palotája van, rövidesen felhagy ezzel a kényelemmel és hazatér abba az országba, amelynek létesítésénél éppen az a szerepe volt, mint Masaryknak Csehszlovákia keletkezésénél.

Veszedelemesen terjed Aradmegyében a malária

Pescariu Ioan dr. évadnyitó előadása a maláriajárvány terjedéséről a Református Nőszövetség kulturdelutánján.

Arad, november 4. Csütörtökön délután tartották meg az aradi Református Otthonban a Református Nőszövetség téli kulturdelutánjainak bevezető előadásait, amelyek két szempontból érdemeinek említésre méltóak. Először, mert a Református Nőszövetség akkor, amikor a kultúrelőadások előadói gyanánt számos román szakferfiut is felkért, szép példáját adta a román-magyar kulturközeledés gyakorlati megvalósításának. A másik kiemelkedő érdekesség, hogy a csütörtöki első ismeret-terjesztő előadás, a Pescariu Ioan dr. aradi központi főorvos által a maláriáról tartott ismertetés, nagyfontosságú kérdésre vetett világosságot. Pescariu dr. ugyanis kijelentette, hogy

a Podgoria-Hegyalja és a Mureş-Maros ártere közelében levő községek lakóinak egyharmada maláriás és ha sürgős intézkedés nem történik, a mocsaras területek lecsapolása, vagy a betegség intézményes kezelése érdekében, tíz éven belül a maláriától „megszállott” vidék egész lakossága megkapja ezt a betegséget.

Fokozza a helyzet súlyosságát, hogy a malária a teljes kigyógyulás után újra megkapható betegség.

Özv. Bechnitz Aborné társelnökönk nyitotta meg szépségű közönség jelenlétében a kulturdelutánok bevezető előadásait. Örömet fejezte ki, hogy gondolatának, amelynek megvalósítása érdekében komoly munkát végzett, ilyen szép sikere lett. Utána Tarnócsi Lajos református lelkész tartott magas színvonalú megnyitó beszédet, amelyben a kulturális munka jelentőségét fejtegette. Történelmi visszajelentést vetett arra, hogy a múltban az emberiség a kultúrának elsősorban két tényezőjét favorizálta. A kultúra által könnyebb megélhetést és szebb életet akartak maguknak biztosítani az emberek, holott van egy harmadik út is: a jóság. Ennek az érdekeit szolgálja azonkívül, hogy komoly tanítói és nevelői munkát akar végezni, a Református Nőszövetség előadás-sorozata.

Pescariu Ioan dr. tartalmas magyarnyelvű előadása következett ezután. A kiváló aradi orvos azzal kezdte előadását, hogy örömmel vállalkozott annak ebben a vallásos jellegű nőszövetségben való megtar-

tására, mert maga is vallásos és Isten-hívő. Rátérve előadásának anyagára, részletesen ismertette a malária (mocsárláz, vagy váltóláz) terjesztőjét, amely az anopheles nevű szunyog. Kifejtette, hogy ez a betegség azért nyilvánul meg szabályos időközökben fellépő súlyos hideglelésben és hatalmas lázban, mert a szunyogcsípés által a vérbe jutott kórokozó baktériumok ilyenkor rajzanak. Ismertette a betegség gyógyítását. Elsősorban a chinint alkalmazzák malária ellen világszerte, de a modern orvostudomány számos más igen jól bevált gyógyeljárást is ismer. Legjobb orvosság a malária ellen természetesen a mocsarak lecsapolása volna. Sajnos, ebben az irányban eddig Aradmegye területén a hatóságok részéről egyetlen lépés sem történt, holott az előadó és több kollegája számos alkalommal közbelepett ennek érdekében az egészségügyi hatóságoknál. Marad a másik védekező módszer: a betegség megelőzése. Ez abban nyilvánul meg, hogy

mindenki, aki malária által fertőzött vidéken lakik, júniustól szeptemberig napi fél gramm chinint vesz be akár beteg, akár nem.

A chininnek ilyen módon való adagolása százszázalékos biztonságot nyújt a veszedelemes betegség ellen. Előadása végén azokat a súlyos komplikációkat

A magasszínvonalú és hasznos előadást Tarnócsi Lajos református lelkész köszönte meg Pescariu Ioan dr.-nak, akit a hálás közönség lelkesen ünnepelt.

CORSO SLÁGERMOZGÓ Ma
5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor **premier**
Telefon: 2065

Marline Dietrich
ANGYAL

Egy különös asszony története

Rendezte: **Lubitsch Ernő**

Arta: **Lengyel Menyhért**

A férfítárserepekben:

Herbert Marshall
Melwyn Douglas

Fáj a feje?

Vegyen

JAWOL-t

Felakasztotta
magát egy 19 éves aradi munkás

Arad, november 4. Megrendítő módon vett véget életének Havran István 19 éves aradi munkás. Az életunt fiatalember a hajnali órákban

selyemsáljával felakasztotta magát

és mire édesapja tettét felfedezte, már halott volt. Havran István az egyik aradi nagyvállalat munkása volt. Felettesei meg voltak elégedve munkájával. Tegnap este is jó hangulatban tért haza szüleinek Bujac-Buzsákban, a Titu Miorescu-ucca 11. szám alatti lakására. Szokásához híven ma reggel is négy órakor kelt fel, hogy öt órára már a munkahelyén legyen. Azzal bucsuzott el szüleitől, hogy dolgozni megy. Rövid idő múlva Havran édesapja az udvaron levő illemhelyre ment és ekkor legnagyobb megdöbbenésére annak ajtaján selyemsáljára felakasztva találta fiát, akit nyomban kiszabadított a hurokból,

de az életunt fiatalember már halott volt.

Az öngyilkosságról értesítették az ötödik kerületi rendőrséget, ahonnan Crisan Emil rendőrkapitány szállt ki a helyszínre a hatósági orvossal, aki megállapította, hogy a szerencsétlen véget ért fiatalember tíz percnyi kinlódás után halt meg. Havran István bucsulevelet nem hagyott hátra, így öngyilkosságának okát homály fedi. Egyesek szerint a 19 éves munkás szerelmes volt és reménytelen szerelme miatt vált meg az élettől.

Borzalmas kinok között
veszettségben meghalt
egy fiatal leány

A szerencsétlen teremtés több embert megkarmolt és megharapott.

Oradea-Nagyvárad, november 4. Megdöbentő tragédia áldozata lett Fazekas Zsuzsa 13 éves cselédleány, aki Szeszich Lajos nyugalmazott főmérnök szolgálatában állott. A szerencsétlen leányt négy héttel ezelőtt kutya harapta meg s most kitört a veszettség rajta és

Fazekas Zsuzsa a reggeli órákban a fájdalom következtében elvesztette eszméletét. Körülbelül tíz percig feküdt így, amikor magához tért ájulásából.

egy napos leirhatatlan szenvedés után meghalt.

A hatósági vizsgálat során kiderült, hogy a cselédleányt négy héttel ezelőtt a füszeres szobakutyája harapta meg. A főmérnököt és családját, valamint mindazokat, akiket a veszettségben meghalt leány megkarmolt, részint a budapesti, részint pedig a Cluj-kolozsvári Pasteur-institutban vették ápolás alá.

Gloria
pályán

Kerületi válogatott A.M.E.F.A.

Barátságos mérkőzés

Vasárnap
Nov. 7-én
d. u. 3 órákor

Elutasították az ilfovi ügyvédi kamarai választások elleni fellebbezést

Bucurestiből jelentik: Ez év július 11-én tartották meg az ilfovi ügyvédi kamarában a választásokat az ügyvédszövetségbe küldendő képviselők személyeit illetően. A választás eredménye ellen Georoceanu ügyvéd és több társa fellebbezést jelentett be és ezt a fellebbezést most tárgyalta le az ügyvédszövetség fellebbviteli bizottsága Zigre Nicolae dr. Oradea-nagyváradai dékán elnöke alatt. Az ülésen többek között felszólt Perieteanu, az ügyvédszövetség elnöke, valamint Istrate Micescu az ilfovi kamara dékánja is. Mindketten a fellebbezés alaptalanságát igyekeztek bizonyítani. A bizottság ezután tanácskozássra vonult vissza. A tanácskozás mindössze két percig tartott, majd pedig Zigre dr. felolvasta a ha-

tározatot, amelynek értelmében a bizottság egyhanguan, — mint alaptalant — visszautasítja az említett fellebbezést. Így tehát ugy Perieteanu, mint Istrate Micescu továbbra is szerepelnek az ügyvédi szövetségben, mint az ilfovi kamara kiküldöttei.

Ezután a bizottság több nacionalista ügyvéd fellebbezésével foglalkozott, amelyet a Sotumare-szatnári kamarai választás eredménye ellen adtak be. Ezen a választáson az egyezményes lista győzött. A választást megsemmisítették és új választást rendeltek el. Hasonló határozatot hozott a bizottság az Oradea-nagyváradai választással kapcsolatban is, amelyet szintén megsemmisítettek.

Beszüntették a Timisoara-temesvári Lloyd-társulat működését

A törvényszék döntése megfosztja az intézményt jogi-személyiségétől is

Timisoara, november 4. Az egész város közönsége a legnagyobb érdeklődéssel várta annak a pernek a kimenetelét, amelyet egyrészt Ionasiu Titu parlamenti képviselő, a timisoarai tőzsde elnöke, másrészt pedig az ipari és kereskedelmi minisztérium tett folyamatba a Lloyd társulat ellen, amelynek feloszlását és jogi személyiségének megsemmisítését kérték. Ionasiu Titu keresetében még azt is kérte, hogy a Lloyd társulat vagyonát ruházzák át a timisoarai tőzsdére. A per tárgyalása mult csütörtökön folyt le és a Lloyd társulatot többek között Roman Valer volt államtitkár képviselte. A törvényszék mult héten az ítélet kihirdetését csütörtök déli 12 órára halasztotta el.

Tegnap délben ismét nagyszámu érdeklődő jelent meg az I. tagozat tárgyalási termében, ahol

Barbat elnök háromnegyed egy órakor hirdette ki az ítéletet, amely szerint a törvényszék részben helyt ug Ionasiu Titu, mint az ipari és kereskedelmi minisztérium keresetének,

megfosztja a Lloyd társulatot jogi személyiségétől, egyben elrendeli a társulat feloszlását, amelyet az ítélet jogerőre emelkedése után egy három tagu bizottság fogatosít.

A bizottságnak dr. Grofsocean Cornel, dr. Istfan Petru és dr. Dobosan Ioan a törvényszék által kinevezett tagjai.

Az ítélet a Lloyd társulat vagyonának hovafor-dítása felől nem döntött és a határozatot ebben az ügyben a jogi személyiségek legfőbb bizottságának hatáskörébe utalta. Mint értesülünk, a Lloyd társulat az ítélet ellen fellebbezést jelent be.

Uj hiradás a rák kórokozójának felfedezéséről

Arakkutatók nem biznak, hogy a Gerlach-féle mikroorganizmus megoldja a problémát, — Atvihetők-e a rákos daganatok egyik emberről a másikra?

Budapest, november 4. A közelmúlt napokban szenzációs hiradás érkezett Bécsből: Gerlach bécsi tanárnak sikerült kísérleti állatok rákos daganataiból olyan mikroszkópikus kicsinyiségű élőlényt kites-nyészteni, amely állítólag a rák kórokozója. A feltű-nést keltő hiradással kapcsolatban kérdést intéztünk dr. Geréb Pál főorvoshoz, a berlini egyetemi rák-kutató intézet volt tudományos munkatársához, aki kérdésünkre a következő választ adta:

— A rák kórokozójának fölfedezéséről időnként világgöröpített hiradásokat mindig megfelelő fenntartással kell fogadnunk. Még élénk emlékezetünkben van az a szenzáció, ami néhány esztendővel ezelelt Brehmer német tanár tudományos közlései és a napilapoknak adott nyilatkozatai keltettek, a rák általa fölfedezettnek vélt kórokozójáról. Az ellenőrző vizsgálatok azonban csakhamar kellő vilá-gításba helyezték ennek a fölfedezésnek az értékét. Kiderült ugyanis, hogy a Brehmer-féle mikroorganizmus az ugynevezett, siphonoshora polymipha".

egy ártatlan élődi, ami a rák betegek és egészségesek vérében egyaránt kimutatható és a rákos megbetegedésekhez semmi köze sincs.

Hasonló sors érte valamivel régebben egy egyébként kiváló angol kutatónak, Gye londoni professzornak a fölfedezését is. Gye tanár a rákos daganat sejtjeiben ultramikroszkópikus kicsinyiségű kórokozókat, vírusokat, mutatott ki, sőt sikerült is neki bizonyos speciális berendezés segítségével ezeket a vírus-fajtákat állítólag meg is örökíteni. A későbbiek folyamán azonban kiderült, hogy Gye fölfedezése sem állta ki az objektív ellenőrző vizsgálatok kritikáit. Ugyancsak erős vita tárgyát képezték a berlini Koch intézet hasonlónevű tanárának, Iosef Kochnak kutatási eredményei is. Koch tanár, de ugyanakkor egy orosz kutató is, névszerint Newiadsky, fanatikusan kitartanak azon álláspontjuk mellett, hogy

a rák kórokozója egy, a véglények sorába tartozó sejtparazita,

aminek Koch egyébként a széphangzásu „cellula canerosa specifica” nevet adta. Koch tanáron kívül azonban eddig még senkinek sem sikerült ennek az állítólagos élősdinek a létezését és kórokozó tulajdonságát igazolni.

Peyton Rous-nak sikerült házi szárnyasokon olyan rákos daganatot találni, amely daganat a beteg állatról az egészséges állatra, sejtek nélkül, kizárólag a daganatból készült szüredék segítségével is átvihető volt.

Valóban az a helyzet, hogy a Rous-daganatok előidézésében kell, hogy tényleg valamilyen eleven anyag szerepeljen. Mindazonáltal ennek az anyagnak kizárólagos virustermészetét eddig még nem sikerült bebizonyítani. Eppen Fränkel tanár vizsgálatai mutatták ki, hogy a szárnyasok daganataiból nyert ágens bizonyos vegyi eljárásokkal szemben ug viselkedik, mintha maga is a vegyi természetű szerves anyagok közé tartozna. Fränkel tanár ezért a Rous-daganatok ágensében egy olyan természetű kór

A NŐ TITKA, AKI NEM ÖREGSZIK

45 éves korban egyetlen mély vonal, vagy ránc sem! Bársonyos, világos, hibátlan arc, mint egy fiatal lányé! Ez csodával határosnak látszik, de tudományos magyarázata van. Mindez a csodálatos „Bio-cel” mágikus eredménye, melyet Prof. Stejskal bécsi egyetemi tanár fedezett fel. A „Bio-cel” az a nélkülözhetetlen, természetes fiatalító anyag, melyre minden bársonyos, ráncatlan bőrnek szüksége van. Ez most benne van a rózsaszínű Tokalon Crème-ben, ebben a híres párisi krémekben. Ez táplálja és megfiatalítja a bőrt, míg Ön alszik. Ön minden reggel fiatalabban ébred. A mély vonalak és ráncok eltűnnek.

Használja nappalra a zsirtalan Tokalon Crème bőrtápszert, ez felfrissíti és megfehéříti a bőrt és megszünteti a mitesszereket és foltokat. Fiatalítsa meg kinézését tíz évvel és maradjon fiatal! Szüntesse meg a petyhüdt arcizmokat. Szabadítsa meg magát a sárgás tent-től. Szerezze vissza a tiszta, feszes arcot és lány-éveinek finom gömbölyded szépségét. El lesz ragadva a két Tokalon bőrtápszert csodálatos hatásától. Ellenkező esetben pénzt visszatérítik.

Ingyen: Lapunk minden olvasója ingyen kaphat most egy szép luxus-dobozt Tokalon Crém-el (ugy rózsaszínű, mint fehér) és különböző Tokalon puderrel. A portó, csomagolás és egyéb költségek fedezésére küldjön levélbélyegben 15 Lei-t Serviciul Publicitatii TK, oszt. 13 F. Bucuresti I., Str. Sf. Ionica No. 8. címre.

okozót lát, amely átmenetet képez egy vegyi substratum és egy eleven anyag között. Az életnek ilyen, vagy ehhez hasonló természetű alacsony formája, a biológiai tudományok előtt egyébként nem ismeretlen jelenség. Ennek a kórokozónak természetéről még erős vita folyik, de az már megállapítást nyert, hogy emlős állatok daganatai, például a nyul bizonyos szemölcsői, a fiatal tehének tőgyén, vagy kutyák szája körül észrevehető szemölcsök, szintén egy szűrhető vírusféleség következményének tekinthetők és egyik állatról a másikra, adott esetben állatról az emberre is továbbvihetők.

Az egész város megmozdult, hogy az **UTOLSÓ PREMIEREN** jelen lehessen!

Jean Harlow utolsó filmje **„Önagysága inasa”**

Róbert Taylor-ral Rendezte: S. Van Dyke Irta: Vajda Ernő

Soha szelel-mesebb, pompásabb, szórakoztatóbb vigjátékot még nem kacagtak végig!

„URANIA” Premiermozgó 5, 7-15, 9-15 órákor Gondoskodjon jenyéről idejében,
Telefon: övét: 12-32

Arad felfedezése (1.)

Járt-e már Ön a városháza tornyában..?

Hány aradi polgármester járt már a toronyban...? — Negyvennyolc méter Arad legmagasabb pontja. — Egy ismeretlen fatorony a város szívében

Nem meglepés, hanem már szinte frázis, hogy Páris, London, Róma, Berlin, sőt Bucaresti és Budapest legjava látványosságait és legérdekesebb érdekességeit jobban ismerik a bűpénzü világjárók, mint a felsorolt metropolisok benszüllöttjei. Arad nem metropolis, bűpénzü világjárók is ritkán vetődnek ide, de lényegében azért Aradra is érvényes a fenti megállapítás. A legaradibb aradi sem ismeri, — hogy úgy mondjuk, — tövétől-hegyéig a várost. Hasznos, különleges, látványos, szórakoztató és megismerésre föltétlenül érdemes érdekesség van Aradon is, mibe egy-két hetes itt-tartózkodás után föltétlenül belebotlik az idegen, az aradiok mégsem ismerik.

Az Aradi Közlöny szerkesztősége elhatározta, hogy segít ezen az anomálián és egy cikksorozat keretében bemutatja az aradiaknak az ismeretlen Aradot. Bevezető cikk gyanánt az aradi városháza tornyát „fedezzük fel” olvasóink számára. Arad legnevezetesebb épületének szöszszerint legkiemelkedőbb pontját, amely a maga ötvenkétféle méteres magasságával a legmagasabb pont Aradon, számos érdekes séget rejt belsejében negyvennyolcméteres erkélyéről pompás panorámáját tárja fel a városnak, Arad környékének és mégis sok ezer re rug azoknak az aradiaknak száma, akiknek eszébe sem jutott még, hogy közelebbi ismeretséget kössenek vele.

Részletes beszámoló a titokzatos torony belsejéről

Nem azért, hogy az „ismeretlen Arad” felfedezésére szervezett expedíció jelentőségét növeljük és fokozzuk a toronynak „illetve a „felfedező”-nek érdemeit, mégsem tehetjük, hogy mindjárt az elején meg ne említsük:

Aradon minden fontos politikum a torony alatt történik.

Innen indul ki, ami lesz és innen nem indul ki, ami nem lesz, mert innen kormányozzák az aradi világot. Így van ez a hetvenes évek óta, amikor a városháza épületét és annak legkiemelkedőbb tényezőjét, a toronyt Arad városának adófizető polgárságának áldozatkészségéből felépítették. Azóta eltelt közel hetven esztendő alatt hétről-hétre hasábok számlálatlan ezreiben irták meg az aradi helyi lapok, sőt nemritkán az országos nagylapok is, mi történt a „torony alatt”, de hogy mi van a toronyban, annak megírása jelen sorok szerény krónikására maradt.

AZ ÁRVIZKOR „DIVATOS BUCSÚJÁRÓHELY” VOLT...

Pap ur, a városháza épületének gondnoka, még mielőtt megkezdénénk a nagyszámu lépcső megmászását, érdekes adatokat közöl „felfedező riportunk” karcsu hősről:

— Magam is különösnek tartom, — mondotta, hogy igen kevés aradi keresi fel ezt az érdekes látványosságot. Inkább az idegenek érdeklődnek iránta. Volt azonban idő, amikor a torony divatban volt. Az 1932. évi árvíz idején. Igen sokan megmászák akkor ezeket a lépcsőket. Valóságos bucsujárás volt itt. Különösen Radu Cornel dr., a városi interimar bizottság akkori vezetője ment fel gyakran a toronyba. Innen irányította a mentési munkálásokat és innen ellenőrizte napról-napra, hogy mennyit nőtt a fenyegető víz szintje. Amikor elmúlt a veszedelem, ismét kiment divatból a torony. Pedig mondhatom, nem utolsó látvány a felső erkély panorámája.

Katonai jelentkezések sorrendje Aradon

A katonakönyvecskék láttatkozása idén, mint megirtuk a várban lévő hadkiegészítő parancsnokságnál történik meg hétköznaponként reggel 8—2-ig, az alábbi sorrend szerint:

November 5-én az 1914-es korosztály.
November 6-án az 1915-ös korosztály.
November 9-én az 1916-os korosztály.
November 10-én az 1917-es korosztály.
November 11-én az 1918-as korosztály.
November 12-én az 1919-es korosztály.
November 13-án az 1920-as korosztálybeliek jelentkezésére kerül a sor. A jelentkezők a katonakönyvön kívül vigyék magukkal az eddig kapott behívóikat, valamint személyazonossági igazolványukat és amennyiben van, úgy törizolványt is.

Kérdésünkre kijelentette még Pap ur, hogy bárkit szívesen felengednek a toronyba, csak szerelmespároknak tilos a felmenetel Attól tartanak, hogy a szerelmesek vagy öngyilkosok lesznek vagy „eltévednek” a városháza hatalmas padlásán és a torony diszkrét zugaiban. Emlékezete szerint a toronyból nem ugrott még le senki, így nem tapad hozzá vér. Közölte még a gondnok ur azt is, hogy a maga részéről minden repülő-látványosságot és lövésversenyt a toronyból néz meg. Minden kítü-

Költők a toronyban és Csokán Péter, a halhatatlan

Az felsorolt „turisztikai”, „esztétikai” és „műszaki” eredmények után felfedező utunk „irodalmi” eredményeit ismertetjük. Mert ilyen is van. A toronyóra számlapját védő széles bádogpárkány „írók”, „költők” és „gondolkozők” régmúlt pillanatait rögzítette meg. A zsebkéssel vagy szeggel bekarcolt feljegyzések egy része ma is kitünően olvasható.

„Innen nézem a világnak hangya művét, Embereknek haszontalan törekvésér”, — állapítja meg egy ismeretlen költői lélek.

Disznó torró idő,
No hiszen legalább
Aki kint dolgozik
Nem hűti meg magát.”

Az ügyes rigmus nagyon ismerősen hangzik. Eredetibb, de kissé zavarosabb az alábbi „bölc” megállapítás:

„Mi, ásó és gereblye
Csak eszközök vagyunk kezébe.”

Ezzel szemben ennek szerzője is van Jatzó Elek — Debreczen.

Élet, élet, áldástalan élet,
Mikor érsz már számomra véget”.

— véste bádogba buskomoran Szabó Ferenc 1895 január 19-én.

„Babescu Elek 1897 augusztus 14.” Nem lehetetlen, hogy a bádoglap az ismert nemzeti-parasztpárti politikus ifjúkori bejegyzése.

Felfedező utunk folyamán gyorsan halad

nően látható innen és nem kell autóbusz-költségeket és belépődíjat fizetni.

MIÉRT NEM ENGEDIK A TORONYBA A SZERELMESEKET

Maga a „felfedező út” nem veszélyes, de kissé fáradságos. Szép betonlépcsővel kezdődik, majd egy kényelmetlen csigalépcsőbe megy át és egy rövid vaslétrában ér véget. Fent vagyunk a felső erkélyen.

Nem is olyan csunya város ez az Arad, — állapítjuk meg. A pálmát a városháza előtt diszljó két virágos gruppnak ítéljük. Nagyon szép látvány felülről. A Kulturpalota is igen szép, de valahogy, mintha kicsi volna. Az autobusok és gépkocsik, mint kicsi skatulyák mozognak az utakon. A főút impozáns, de a körutak és uccák feltünően keskenyek. A templomok tornyai tetszetősen tarkítják a város házrengetegét; komoly fenséggel uralkodik a képen a minorita-templom hatalmas tömege. A Mures—Maros csillogó S betűje gyönyörű látvány. Pap ur azt mondja, hogy tiszta időben jól lehet látni az erkélyről a vingai nagytemplomot és a Curtici—kürtösi állomást.

E sorok írója nem volt ilyen széles látókörű de azt megállapította, hogy lent a parkban egy nyugdíjas bácsi üldögél, két munkanélküli ebéd előtti álmát alussza, egy falusi bácsi ebédel és egy szerelmepsár a padon ül. Az az impresszió, hogy a padon ülő szerelmeseknek nem okoz fájdalmat a szigorú „toronytilalom”.

Felfedező utunk másik eredménye egy fából épített kisebb torony, amely nagy testvére belsejében foglal helyet. A fatoronyban egész kötérendszer helyezkedik el, amelyen jókora súlyok függenek. Ez ugyanis az óratorony. A szerkezet a torony aljában van. Hatalmas falinga ketyeg a jókora szekrényben és szabályos időközökben ventilátor forog.

az idő. A toronyóra tiszta, csengő hangon két-töt kongat. Itt a legfőbb ideje, hogy ebédelni menjünk. Ahogy sietünk le a lépcsőn, a torony fehérre meszelt faláról hatalmas betűkkel az alábbi, rozsdavörös krétával felrajzolt írás virit:

CSOKÁN PÉTER ÓRAS 1921
DICSŐ NEVE FENMARAD ÖRÖKRE

Nagy elégtétellel jegyezzük noteszbe a „felfelirat”-ot. Felfedező utunk — ime — sikerrel járt. Lapunk publicitása és a nyomtatott betű révén mi is hozzájárulhattunk egy újságcikk erejéig, hogy Csokán Péter óras dicső nevét halhatatlanná tegyük.

Némely Gábor

Monay Ferenc Rómába utazott

Monay Ferenc dr. a minorita end büszksége, aki szeptember közepe óta tartózkodott az országban, ahol évi szabadságát töltötte, tegnap visszautazott Rómába. Monay dr. hat hetes szabadságának nagyrészét Aradon töltötte, de ellátogatott a rendtartomány több más rendházába is. Monay Ferenc dr., mint ismeretes hosszú idő óta magyar gyóntatója a római Szent Péter templomnak. Az utóbbi időben a pápai gyóntatók kollegiuma rektorává választotta és ezenkívül is több magas állást tölt be Rómában, ahol megérkezése után azonnal megkezdte felelősségteljes hivatását.

Az összes világmárkák egy kézben

Halgassa meg a csodás hangu
rádió ujdonságainkat

Graetzer, Minerva, Eumig, Kapsch, Standard,
Radione, Zenith, Baronette, Siera rádiók
Kedvező részletfizetésre kaphatók

HAMMER ZSIGMOND és FIA

Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 27.

A C-vitamin

Irta: **SZENT-GYÖRGYI ALBERT dr.**
egyetemi professor, Szeged

az 1937. évi orvosi Nobel-díj nyertese

A Nobel-díjjal kitüntetett világhírű magyar orvos-professor alábbi cikkét, melyben éppen a C-vitaminról kapcsolatos nagyhorderejű felfedezésének alapelveit tekintette le szakörök számára, technikai szempontok miatt a szaktudományi vonatkozású részleteinek mellőzésével adjuk közzé. (Szerk.)

A mult század végén egy fiatal holland gyarmati orvos, Eijkman, avval az állítással lépett fel, hogy bizonyos betegségeket egyes anyagoknak a táplálékból való hiánya okozza. Ez az állítás érthető módon a legelősebb ellentmondást váltotta ki. Hogy az ember megbetegedhessék valamitől, amit evett, az természetes, de hogy az ember hogyan betegedhessék meg valamitől, amit nem evett, azt senki sem tudta megérteni. Ezen mysticus anyagokat, melyek a normális táplálékban is már csak igen kis mennyiségben lehettek jelen, de amelyek hiányukkal mégis halált és pusztulást látszottak okozni, Funk javaslatára később nevezték el vitaminoknak.

Az 1900-as évek elejétől körülbelül 1920-ig tartó heves küzdelem során Eijkman állítása teljes mértékben beigazolódott és tisztán kialakult, hogy a vitaminok egy kicsiny, jól körülhatárolt anyagcsoportot képeznek. Valószínű, hogy új vitaminokat még fognak felfedezni, de ezért meglehetősen biztonsággal állíthatjuk, hogy a orvos szempontjából elsősorú fontosságú vitaminokat már mind ismerjük és ilyen csak négy van: a vitamin A, B, C és D. Most, hogy az ütközet füstjét már elhordta az idő, s a kémiai módszerek is megtették a magukét, visszatekintve tisztán bontakozik ki előttünk az egész kérdés.

Ma tudjuk, hogy a „Vita“-„aminok“ se nem „aminok“, és az élet misteriumának sem nagyobb mérvben hodozói, mint bármely más biológiai anyag; tisztán látjuk, hogy a szervezet normális működésében résztvevő sok száz anyag között vannak olyanok, amelyekre mint építőkövekre vagy energiavivőkre testünknek nagy mennyiségben van szüksége és vannak olyanok, amelyekből — bármennyire fontosak is — csak igen kevés kell. E sok száz anyag között nincsen fontos és nem fontos: mind egyaránt fontos és ha bármelyik hiányzik, a szervezet elpusztul. Szervezetünk e sok anyag egyikét, másikat nem képes maga felépíteni, és így kénytelen azokat táplálékával készen felvenni, s ha azok eledeléből hiányoznak, úgy elpusztul.

A vitaminok nem mások, mint azok az anyagok, amelyekből szervezetünknek csak kis mennyiségre van szüksége, amelyeket sejtjeink azonban nem tudnak maguk felépíteni és amelyeknek a táplálékból való hiánya ilyen módon betegségeket és halált okoz.

Az eddig mondottakból máris két igen fontos következtetést vonhatunk le.

Az egyik, hogy az egyes vitaminok között semmi lényegbeli összefüggés nincsen. Ezt a kis anyagcsoportot csupán az a másodlagos technikai körülmény tartja össze, hogy testünk e vegyületeket maga kitermelni nem képes és így e vegyületeknek táplálékunkból való hiánya káros.

A másik következtetés, amit levonhatunk, gyakorlatilag még fontosabb. Egy vitamin nem lévén más, mint a szervezet mechanizmusában valamiképpen szereplő anyag, nyilvánvaló, hogy ennek feleslege legfeljebb csak árthat, éppugy, mint például az insulintuladagolás vagy motornál a tulolajozás. Kedvező orvosi hatást egy vitamin adagolástól csak akkor várhatunk, ha e vitaminnak a szervezet még hiányát látta. Így, ha a gyógyszerünk hatását tisztán akarjuk megítélni, úgy először azt kell tudnunk, hogy mennyire hiányzott a vitamin a szervezetből.

A vitamin A-nak legfeltűnőbb vegyi saját-

sága zsirban való oldhatósága és vízben való oldhatatlansága. Az utolsó évek vizsgálatai kiderítették azt, hogy a vitamin A nem más, mint egy egyszerű származéka azon festékanyagnak, melyet a tudomány „karotin“-nak nevez, amelyből a növényi természet évről-évre ezer és ezer kilogrammnyit állít elő. A vitamin A-képzésre alkalmas anyagok legfőbb képviselője a karotin, mely a sárgarépa színét adja. A vaj tartalmaz rendszeresen tetemes mennyiségű vitamin A-t. Különösen sok vitamin A van a csukamájolajban.

Vitamin A hiánya esetén szervezetünk elveszti a fertőzésekkel szembeni ellenállását. A hámszövet különösen érzékeny e vitaminhiányra. A retinában, a látásmechanizmusban fontos szerepet játszó vörös festék, a „látó bibor“, szintén karotin-származék, úgyhogy az A-vitaminosis egyik első tünete a látási zavar lesz.

A vitaminnak zsirban való oldhatósága megnyitja a lehetőségét annak, hogy abból szervezetünk nagyobb mennyiséget raktározzon el, így, ha táplálékunk vitamin A szempontjából előzőleg kielégítő volt, úgy e vitamin megvonása rövidebb időn belül nagyobb zavart nem okoz.

A vitamin D osztja az A-val a zsirban való oldhatóságot, s így a raktározóképeséget. Mint ismeretes, ez a D-vitamin nem más, mint egy anyag, amelyet egy, a vérben levő anyaggal, a cholesterinnel rokon ergosterolból az ultraviolet sugárzás egy része képez. A zergosterol a természetben eléggé el van tejedve. Az anyag szervezetünkben ritkán hiányzik. Így a D-vitamin hiányát pótolhatjuk egyrészt vitamin D-nel, a vérnek és a vasnak adagolásával, másrészt besugárzással. A „calciferol“ nevet e vitamin azért kapta, mert működése a calciumanyagcsere rendbentartásához szükséges és hiánya esetén a vér calcium ionkoncentrációja szűllyed, a csontosodás, illetőleg me-

szesedés megáll és rachitis, angolkór jelentkezik. Az utóbbi két évben valószínűvé vált, hogy a vitamin D két anyagnak, a calciferolnak és egy más, ismeretlen anyagnak a keveréke.

A vitamin „C“ az a vitamin, melynek hiánya a scorbutot okozza. E vitamint friss zöldségben vagy némely gyümölcsben (narancs és citrom) találjuk nagyobb mennyiségben. Mint ismeretes, a paprika különösen gazdag ez anyagban, melynek kémiai neve ascorbinsav. Legjellemzőbb sajátága, vegyi érzékenysége, mely a zöldség szárításakor, vagy a gyümölcs konzerválásakor legtöbb esetben elbomlásához vezet. Ez a vitamin, a kutatás klasszikus példája, mégpedig azért, mert a megfelelő avitaminosis, a scorbut tengeri malacban gyorsan és biztosan idézhető elő. Ennek oka az, hogy a szervezet a vitamint raktározni nem képes és saját állományát is gyorsan veszíti el, ha azt ascorbinsavban gazdag táplálék útján állandóan nem pótoljuk. E vitaminból tehát a szervezetnek állandóan nagyobb mennyiségre van szüksége, s vitaminban-szegény táplálék esetén hamar beállnak az avitaminosis tünetei. A vitamin kémiai érzékenysége s gyors pusztulása is növeli a valószínűségét annak, hogy táplálékunk e vitamin szempontjából elégtelenné váljék.

Ha kísérleti állatunkat vitamin C-mentes diétára fogjuk, úgy 2—3 hétig az állat látszólag jó egészségnek örvend. Ez idő elteltével megjelennek a teljes vitaminhiány (avitaminosis) tünetei, az étvágytalanság, fogyás, csontok törékenysége, az ízületi porcok képzésének hiánya s így a csontosodás szünetelése, a hajszálerek törékenysége a vérzésekkel. A tünetek mind súlyosbodnak, míg beáll a halál. A dolgok ilyenén rendje egyszerűnek látszik, s néhány év előtt e helyzetet úgy foglaltuk volna össze, hogy a teljes vitaminhiány, az avitaminosis első és egyetlen tünete a scorbut. Mivel azonban nálunk rendes körülmények között a teljes vitaminhiány, az avitaminosis s így a scorbut is igen ritka, e vitaminnak gyakorlati jelentőség enincs.

Az újabb mérési módszerek e felfogást teljesen felforgatták, s ma igen messze érezzük magunkat a helyzet megértésétől. Csak sejtjük, hogy ez újabb módszerek az orvostudomány egy új fejezetét nyitották meg.

Essad bey válópöre a vörös rémségek, vagy Fülöp Miller René miatt

— Feltűnéstkelő tárgyalás a bécsi polgári törvényszék előtt —

Rendkívül érdekes házassági perrel foglalkozik a bécsi polgári törvényszék. A válópert Essad bey ismert író ellen felesége indította meg azon az alapon, hogy férje mellett rendkívül sokat szenvedett. Az asszony jelenleg Los Angelesben él és bécsi ügyvédje által képviselteti magát. Beadványában elmondja, hogy férjének kedvtelése volt, hogy rémségeket adjon elő és az asszonynak halálfélelmet kellett kiállnia, mert *Essad bey dührohamaiban revolverrel hadonászott és a fegyvert csak nehezen lehetett kicsavarni kezéből.* Megemlíti a beadvány azt is, hogy az asszonyt gyengéd kapcsolatok fűzték a banati származású René Fülöp-Miller írőhoz, ebbe azonban férje beleegyezett. Utal arra a bosszuhadjáratra is, amelyet Essad bey ellen folytatott, amikor a nőt elhagyta.

Essad bey több bécsi konzulnál közbenjárt annak érdekében, hogy akadályozzák meg azt, hogy volt felesége Amerikába utazzon szülei meglátogatása végett és azt a hirt terjesztette, hogy az asszony Amerikában politikai merényletet akar elkö-

vetni. Ezeknek a híreknek alapján *Essad bey volt feleségét Newyorkba érkezésekor letartóztatták* és csak egy amerikai ügyvéd hosszas közbenjárása után helyezték szabadlábra.

Essad bey szintén beadványt intézett a bírósághoz és azt hangoztatja, hogy a asszony állításai merő kitalálások. Így valótlanság az, hogy ő dühöngött volna és az asszonyt megfenyegette volna. Ami pedig a rémségeket illeti, ezekkel kapcsolatban a következő a helyzet: Mielőtt elvette volna. Ami pedig a rémségeket illeti, ezekkel kapcsolati. *Ekkor diktálta le a vörös terrorról írt művét és házasságuk megkötése után ugyancsak neki diktálta le a könyvet átdolgozott formájában.* Így tehát ami a rémségeket illeti, azok nem mesék voltak, hanem azok a megrendítő adatok, amelyeket a könyv magában foglalt. Visszautasítja azt is, hogy eltűrte feleségének Fülöp-Millerrel való viszonyát. Ez volt közvetlen oka annak, hogy az asszonyt őt elhagyta. A bécsi polgári törvényszék számos tanu kihallgatását rendelte el az érdekes válóper ügyében.

SELECT: Premier!

5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

A 20. th. Century Fox első parádés világfilmje

Rabszolga-hajó

Rendkívül tartalmas, érdekes film, amely a IX-ik században még virágzó rabszolgakereskedelem minden borzalmát, kegyetlenségét, embertelen mivoltát élethűen tükrözi vissza.

WALLACE BEERY, WARNER BAXTER, ELIZABETH ALLAN, MICKEY ROONEY

H I R E K

Az Aradi Közlöny
automata-telefonszámai:

Szerkesztőség20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

SIRVERS, bonított szonettben

Irta: Jakab Géza

Acél-vackokban, vasbeton-traverz-
erdőkben élünk s hullunk célveszerten.
Emberrárs, majd, ha rántalás, meredten
fekve gázmaszkos, rothadó sorokban,
tudd meg: így veszünk el gyilkos tortkban
s még sir-iratra sem kellett a vers.

Csépelt-danáj, miduhaj, betyár
világ hullott így, hidd el nem kár érte.
Ha te egykor túlélheted: megérte
az árat érte életünk s halálunk.
Egyszer mi is tán megtisztulva állunk
Isten elé, ha végzetünk lejár.

De hajh, ki tudja, mit hoz a jövődő?
Marad-e még elég remény, teremtő
energia, ép férfi, tiszta asszony,
sorskezdő emberpár, új értelem..?

Vagy úgy dönt Az, ki Örök s Végtelen,
hogy többé nem vet, hogy ne is arasson
Kezével int: legyen mindennek vége..!
S kipusztulunk, hogy béke legyen végre.

(Paris, 1937)

— Időjóslat. Az Institutul Meteorologic
Central București jelentése szerint a következő
24 órára borult idő és országos eső várható.

— Zürichi tőzsdezárlat: Páris 14.63, Lon-
don 21.51 és háromnegyed, Newyork 432 és há-
romnegyed, Milánó 22.79, Amszterdam 239.17
és fél, Berlin 174.10, Prága 15.16 és fél, Varsó
81.80.

Rabszolghajó

— OLASZORSZÁG CSATLAKOZIK A JA-
PÁN-NÉMET KOMMUNISTAELENES ARC-
VONALHOZ. Rómából jelentik: Ribbentrop
londoni német nagykövet Rómába érkezik és
szombaton délelőtt a Cighi palotában Ciano gróf
olasz külügyminiszterrel és Hotta római japán
nagykövettel aláírják azt az okmányt, amely-
nek értelmében Olaszország csatlakozik a német-
japán kommunistaeellenes szerződéshez. Jól tá-
jékozott körök szerint az okirat több részből áll
és ezek között az első pont kijelenti, hogy Olasz-
ország szükségét látja, hogy a bolsevistaellenes
harcban teljesen Németország és Japán oldalá-
ra álljon. A szerződés időtartama öt év lesz. Ró-
mai diplomáciai körökben hangoztatják, hogy
ennek a szerződésnek tisztára védekező jellege
van és nincsenek titkos záradéka.

— A görög király Lebrun francia államfő-
nél. Párisból jelentik: Lebrun elnök ma villás-
reggelin látta vendégül György görög királyt
és a vele együtt Párisban tartózkodó András
herceget. A villásreggelin résztvett Chautemps
miniszterelnök és a kormány több tagja.

— A KÁRTYA MIATT EGY TEGLAVAL
MEGÖLTE JÁTEKOSTÁRSÁT. Bucurestiből jelen-
tik: A fővárosban most építik a szovjet követség új
épületét. A déli munkaszünet idejében két kőműves
munkás nagy összegű pénzben kártyázott és játék-
közben összeveszett. Varlan Anton féktelen dühében
egy téglával úgy fejbévágta játékpártnert Nechi-
ta Serpiat, hogy eszméletlenül véresen terült el a
földön. A munkások azonnal a segítségére siettek,
de a súlyos sebesült munkáson már nem tudtak se-
gíteni. Rövid szenvedés után még a helyszínen ki-
szenvedett. Varlan Anton a gyilkosság alkövetése
után nyomtalanul eltűnt. A vizsgálat eddigi megál-
lítására szerint Varlan 25 éves Cetatea Alba illeté-
ségű kőműves, de a gyilkost még mindenzideig nem
szeltek ki kézzelkötve.

Báró Bohus Pál állítólagosan örökbefogadott fiának romantikus ügye foglalkoztatja Budapestet

Az ügy érdekes fejleménye: Dömötör Ilona nyugalmazott operaházi énekesnőnek
kellemetlen kalandja támadt az ügynökkel mert ellene vallott

Budapest, november 4. Kalandos ügy foglal-
koztatja néhány nap óta a magyar főváros lakosságát.
Az ügy középpontjában Dömötör Ilona, az Opera-
ház nyugalmazott énekesnője áll, aki hamis vád cí-
mén feljelentést tett Rechnitz Pál ügynök ellen. A
feljelentés előzményei a következők: Rechnitz már
régebben megismerkedett Budapesten egy duszar-
dag holland magánzónóval, I. C. Lamerts-el. Rechnitz
a holland nőnek,

*mint az aradmegyei báró Bohus-család tagja,
báró Bohus Pálként mutatkozott be.*

Csakhamar megállapodtak egymással, hogy ház-
aságot kötnek. Rechnitz már, mint vőlegény több
részletben

17.000 pengőt csalt ki a hollandiai vőlegényétől.

Mivel az esküvő sokáig húzódott, a holland nő ma-
gándeaktívekkel nyomoztatott Rechnitz után és ek-
kor derült ki, hogy nem is báró a vőlegényjelölt, ha-
nem csak egyszerű ügynök. A nő család és sikkasztás
címén feljelentést tett az ügynök ellen, aki előtt ta-
gadni próbált, de Lamerts asszony beidézttette a
rendőrségre Dömötör Ilonát, mert mint mondta, ő
is tud a pénzék átadásáról. Az ellen is tiltakozott
Rechnitz, hogy ő a báró Bohus Pál nevet jogtalanul
használja és

*femutatott egy arab szövegű okmányt, amely
azt igazolja, hogy báró Bohus Pál öt hosszú
évekkel ezelőtt Aradon az arab törvények szerint
örökbe fogadta.*

Dömötör Ilona a rendőrségen tényleg igazolta, hogy
tudomása szerint Rechnitz pénzt kapott az asszony-
tól. A rendőrségről kijövet Rechnitz megszólította
Dömötör Ilonát és megfenyegette, hogy ezért a val-
lomásért meg fog fizetni neki.

Dömötör Ilona e héten hétfőn a Belvárosban sé-
tált, amikor egyszerre eléje toppant Rechnitz és azt
mondta, hogy most elbánik vele. Ezután Rechnitz a
közeli rendőrhöz ment és azt mondotta Dömötör Il-
onára mutatva, hogy a hölgy őt a lakására hívta és
amikor ő erre nem volt hajlandó, akkor a nő leköp-
te és megrugta őt. Ezen az alapon Dömötör Ilonát
igazolásra szólították és

előállították a rendőrség központi ügyeletére.

Reggelig ott tartották, mert semmiféle igazolvány
nem volt nála és csak ezután engedték haza. Dömö-
tör ezután tette meg a feljelentését hamis vád cí-
mén Rechnitz ellen. Éliassy rendőrfőkapitány most
az ügyben külön is erélyes vizsgálatot indított az
ügynök ellen hamis vád és a hatósági közeg félra-
vezetése címén.

A kormány-utódlás kérdései

November második felére jósolják a kormány távozását

București, november 4. A politikai válság
ütemesen halad azokon az állomásokon át, ame-
lyek programszerűen meg vannak állapítva. A
jövő hét, az események hetének ígérkezik. Hétfő-
n lesz a Mihai Viteazul-rend hagyományos
ebédeje, ezután Öfelsége II. Carol király Transil-
vániába utazik vadászatra, ahonnan csak no-
vember 13-án tér vissza.

A miniszterelnök döntő jelentőségű kihallgatá-
sa november 13-án, vagy 14-én lesz. Tătărescu

miniszterelnök ma poianai birtokára utazott, a
hol hétfőig marad. Vele utazott Inculeț helyet-
tes miniszterelnök is. Tătărescu miniszterel-
nök egyébként résztvesz a Tg.-Jiu-i katedrális
felszentelésén. Az Adeverul utal arra, hogy a
prefektusokat utasították, hogy november 25-én
részt vegyenek I. C. Bratianu szobrának leleple-
zésén. Ebből a lap arra következtet, hogy a kor-
málynak az a véleménye, hogy
november 25-án a helyén lesz.

Rabszolghajó

— MEGKEZDIK A SEMLEGESSÉGI BI-
ZOTTSÁG HATÁROZATÁNAK VÉGREHAJTÁ-
SÁT. Londonból jelentik: A be nem avatkozási bi-
zottság ma délután tartott teljes ülésén jóváhagyta az
önkéntesek elszállításáról és a hadviselői jogok meg-
adásáról szóló határozati javaslatot, amelyet az al-
bizottság terjesztett a teljes ülés elé.

Gyerekszaj

— Nem, nem, én nem akarom megpusz-
tani a nagybácsit!!! A bácsi csunya és én még
egy kisgyerek vagyok, akinek nem muszáj tud-
ni, hogy ho nem pusztalom meg, akkor nem
hagyja rám a vagyont a vő smuciáner...!

Az Európa Kupa hátralévő mérkőzései.
Magyarország: Svájc (1937. nov. 14. Budapest),
Olaszország (1938. okt. 30. Budapest). Olaszor-
szág: Ausztria ellen kétszer, Csehszlovákia, Ma-
gyarország. Csehszlovákia: Olaszország, Svájc.
Ausztria: Olaszország (kétszer). Svájc: Ma-
gyarország, Csehszlovákia.

Rabszolghajó Ma a SELECT-ben

— A munkáspárt győzött az angliai közsé-
gi választásokon. Londonból jelentik: A közsé-
gi választások végső eredménye a következő ké-
pet mutatja: a munkáspárt tagjai 778, a kon-
zervatívok 598, a kommunisták 1 mandátumot
kaptak. A londoni kerületi választások eredmé-
nye a következőképpen bontakozik ki: a konzer-
vatívok 4 helyet nyertek, de 55 helyet veszítet-
tek, a munkáspártiak 57 helyet nyertek és 5
helyet veszítettek, a függetlenek elveszítették
eddig volt két helyüket, viszont a kommunisták
nyertek egy mandátumot. A vidéki eredmények
összehasonlításából az tűnik ki, hogy a konzer-
vatívok a vidéken 89 helyet nyertek ugyan, de
80 helyet veszítettek, a munkáspárti jelölteket 96
helyen nem választották meg, ezzel szemben 130
helyen nyertek mandátumot. A liberálisok 50
mandátumot veszítettek, amivel szemben csak 22
helyen győztek, a függetlenek vesztesége 77,
nyeresége 62 mandátum.

Oszi divat

cipő ujdonságok
Apponyi Testvéreknél
ARAD

Kiutasított külföldi állampolgárok Aradon

Az idegenek ellenőrzése a legnagyobb eréllyel folyik az egész ország területén. A bucuresti rendőr vezérigazgatóság most közölte azon idegen állampolgárok névsorát, akiknek a tartózkodási engedélyét nem hosszabbította meg. Az Aradon tartózkodó kiutasított idegen állampolgárok névsora:

Haberfeld Jakab, magyar, Simon Zoltán, magyar, Lenge Wilian német, Kalucza Hubert osztrák, Barth Gerhard Otto német, Virginia Sabo palesztinai, Becker Emilia német, Viteky Erzsébet magyar, Murádi Mária magyar, Hehl Sidonia magyar, Posta Emma magyar, Piha Anna cseh, Keresztes Veronika magyar, Schwatzer Walter osztrák, Titz Károly cseh, Dedeck Janos cseh, Harangozó Imre magyar, Ettl József német, Delacher Franz német, Stor Franz cseh, Gunther Fritz és felesége német, Heisler Emil és felesége cseh, Putsch Karl német, Puller Hubert és felesége német állampolgárok.

— AZ ANGOL KÜLÜGYI ÁLLAMTITKÁR BUDAPESTRE KÉSZÜL. Prágából jelentik: A Prager Presse mai számában foglalkozik Wansitard angol külügyi államtitkár budapesti látogatásának hírével és nagy örömmel szövegezi le, hogy Anglia az utódállamokkal való megegyezés érdekében veti latba befolyását.

— Vizsgálati fogságban marad a turnugyilkos. Megirtuk, hogy az aradmegyei Turnu-Tonya községből tegnap bezáratották az ügyészségre, illetve a vizsgálóbíróra Megyeri Mátyás jómódú gazdálkodó gyilkosát, akit a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezett. A büntény elkövetőjét, Bartoság Jánost ma délután kísérték fel a törvényszék második tagozatának vádtanácsa elé, hogy az határozzon további sorsáról. Rövid tárgyalás után a vádtanács jóváhagyta a vizsgálóbíró döntését és a gyilkost visszakísérték a fogházba.

— Halálozás. Opitz Józsefné, szül. Bergesz Johanna 54 éves korában meghalt. Temetése 5-én fél 5 órakor lesz az alsó temető halottasházából.

Veszünk!

Tiszta, mosott rongyot
Cím a kiadóban

— Még mindig nincs Belgiumnak miniszterelnöke. Brüsszelből jelentik: Belgiumban ugylátszik hosszú kormányválságra van kilátás. Mint ismeretes, a király már napokkal ezelőtt De Man szenátort bizta meg először a kabinet megalakításával, de a kísérlet nem sikerült és utána Pierlotnak adott Lipót király megbízást. A megbízott miniszterelnök tárgyalásai szintén eredménytelenek voltak és Pierlot ma hivatalos formában adta tudtul a királynak azt az elhatározását, hogy a kormányalakításról lemond.

— Törvényszéki hírek. Erkölcstelen merénylet vádjával került a bíróság elé Cociuba Gheorghe Ineu-borosjenői lakos. A vádirat szerint behatolt az egyik nőismerőse lakására és ott erőszakoskodni kezdett. A tárgyalás során ez a vád nem bizonyosodott be, magánlaksértés miatt azonban egy havi elzárásra ítélték. Ugyancsak egy havi fogházbüntetéssel sújtotta a bíróság Todica Petru aradmegyei gazdálkodót, aki a feljelentő Boncor Zoltánról azt állította, hogy az neki a szeretője.

— ELFOGOTT TOLVAJ. Az aradi rendőrség detektívjei az éjszaka folyamán elfogták Gábor Traian Cherelus-Kerüls közsgébeli rovottmultu tolvajt, aki ellen a csendőrség régebben körözést bocsátott ki. Az elfogottat ma délelőtt a csendőrpáncsnokságra kísérték.

Örökké halás lesz...

ha idősebb szüleit vagy hozzátartozóit beiratja a **Timisonai Segélyes Egyesületbe**. Minden különösebb formáság nélkül beirathat bárkit 85 éves korig, 8 ezer, 16 ezer vagy 24 ezer lei temetkezési segélyre, mérsékelt havi tagsági díj mellett. Kétfajta prospektust!

Fiókiroda: Arad, Str. I. G. D. ca 19.

— Nyugdíjas közlemény. A köz- és magánalkalmazottak nyugdíj egyesülete szombaton, f. hó 6-án délután fél 4 órakor választmányi ülést tart, amelyre annak rendes és póttagjai ezennel meghívja. Felhívjuk mindazon tagjainkat, akik a nyugdíjat a pénzügyigazgatóságon veszik fel, hogy nyugdíj könyvüket f. hó 5. és 9-én, pénteken és kedden délután az egyesület vezetőségének adják át, — azon tagjaink, akik a nyugdíjat a CFR-nél kapják, nyugdíjkönyvüket a nyugdíj fizetésnél a helyszínén megjelenő egyesületi pénztárnokunknak adják át, vagy pedig legkésőbb f. hó 13-án az egyesületben adják át. A nyugdíjkönyvek a már megszerkesztett kérvényekkel együtt az Inspectia 5. Műcare CFR-nek lesznek bemutatva a szabadjegyek beszerzése végett. Mindazok, akik a fenti időben és helyen a nyugdíj könyvet nem adják át, a szabadjegyeket az egyesület nem fogja beszerezni, hanem saját maguk és saját költségükön. Az elnökség.

Világcsoda!

Mindenki nézze meg a
Piața Stefan cel Mare téren
a világ legnagyobb
SERTÉSÉT

720 kgr. nehéz hossza 2'29 méter,
körülte 2'60 mtr. Romániában, Gorj megyében
született és nőtt fel. három és fél éves.

Csak néhány napig látható!!

Belépő díj 5 lei

— NAGY ÉRDEKLŐDÉS A SZOMBATI KULTURPALOTAI HANGVERSENY IRANT. Megirtuk, hogy november 6-ikán, szombat este 9 órai kezdettel a szegények javára hangversenyt rendeznek a Kulturpalotában. A hangversenyen Copioiu Romulus dr. polgármester mond megnyitó beszédet, Rusu Irina a kitünő énekesnő román és modern szerzők dalait énekl. A Stern Rózsi kiváló hegedűművész nő játszik. A műsor további részében Eghy Ghysaa, a jeles mozgásművészeti tanárnő több növendéke szerepel, a Katolikus Dalkör és a Harmónia dalegylet énekel. A hangverseny rendezősege felkéri a közönséget, hogy a szegénygondozónővéreknél váltsák meg a hangversenyre a belépőjegyet, mert ezzel a csekély áldozattal hozzájárulnak a hivatal nemes céljának megvalósításához: a szegényeken való agításhoz.

— A TORNAEGYESÜLET turista osztálya vásárnap nem rendez turát. Ma, pénteken este 8 órakor második tanulmányi kirándulás egy aradi nyomda üzem megtekintésére, melyen vendégeket is szívesen látnak. Találkozás az egyesületi helyiségben. November 20-án autókár kirándulás a Sasok Salontai fiókjának Tiroli estélyére. Sorrendi jelentkezés a szakosztályvezetőnél.

A Katolikus Bál

nagy szabású előkészületei

A római katolikus Népszövetség aradi tagozata november hó 20-án rendezi meg a volt ipartestület ujonnan átalakított termében a katolikus bált. A katolikus Népszövetség aradi tagozatának fiatalosága és vezetői már hetek óta munkálkodnak, hogy a katolikus bál erkölcsi és anyagi sikerét biztosítsák. A katolikus bál az előjelekből ítélve egyike lesz az évad legkitünőbb mulatságának. A rendezőség kedves meglepetésekről is gondoskodik, hogy a résztvevők hangulatát emelje: gazdag buffet, tombola, stb. áll a bálozók rendelkezésére.

A katolikus bál iránt városzerte óriási érdeklődés nyilvánul meg, mert csaknem egy évtized óta nem rendeztek Aradon ilyen nagyszabású katolikus összejevetelt. Az évad egyik legkellemesebb mulatságának fővédnökei: Dr. Pázsiny Bonaventura, Dr. Lakatos Ottó, Vásárhelyi Janka. Védnökök: Dr. Székely Lajos, Dr. Parecz Béla, Takácsy Miklós, Jombart Lajos, Fischer Aladár, Dr. Just János, Gróf Porcia Lajos, Dr. Wild Endre, Alföldy Pál, Apponyi Gyula, Szabó Miklós.

A katolikus bál védnökei erkölcsi támogatásban részesítik a kezdeményezést, hogy az egy évtized óta először megrendezett katolikus bál sikerét biztosítsák.

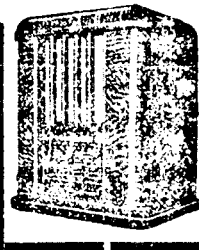
— REPÜLŐGÉPEK BORZALMAS TALÁLKOZÁSA A LEVEGŐBEN — EGY HALOTT. Bucurestiből jelentik: Az otopeni repülőtérén szerencsétlenség történt. Crain Valer pilótanövendék egy Klumm-rendszerű repülőgépen szállt fel és ugyanekkor a repülőtér másik oldaláról Bercino pilóta egy Fleet-rendszerű géppel indult utnak. Hatvan méter magasságban a két repülőgép összeütközött. Bercino, hogy a szerencsétlenséget elkerülje, megrántotta a magassági kormányt, de már elkésett. A gépek összeütköztek. Craiu nyomban meghalt, míg Bercino a kigyulladt gépből kiugrott és csodálatos módon, csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

— ÉJSZAKAI TAMADÁS. Hangha Gheorghe aradi sofőr, aki a városi autobuszvállalat alkalmazásában áll, feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek csütörtökre virradó éjszaka, amikor a Cogalniceanu-uccán hazafelé igyekezett, megtámadták és bántalmazták. A merénylők a verekezés után elmenekültek. A tettesek kézrekerítésére a rendőrség nyomozást indított.

— Dr. Posgay hazatért.

— TURISZTIKA. A Carpatina turista egyesület Czárán I. osztálya vasárnap kirándulást rendez Casoiara. Indulás reggel 8 órakor a villamossal. Visszatérés este. Zvezető: Szabó. 13—14-én kirándulás a Debelagóra. Indulás szombat este villamossal, megszállás Casoian, másnap Highis, Ivanija, Debelagora irányul Nadás állomásra, ahonnan vonattal 7 órakor Aradra térnek vissza. Csak gyakorlott turistáknak.

— EGYKORI ARADI UJSÁGIRO HALÁLA BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: Palásthy Marcel a kitünő ujságíró ma 61 éves korában meghalt. Hirneves novellista volt, aki valamikor több évtizeddel ezelőtt Aradon a Függetlenség című napilapnál dolgozott. Legutóbb a budapesti 8 Órai Ujságnak volt a munkatársa.

Rádiók

super hálózati és telepes készülékek olcsón, részletfizetésre is

Schwarz Árpád
műszerész

Arad, Str. Ioan Petru I.
(v. Brancovici)

— Katonai jelentkezések sorrendje Aradon. A katonakönyvecskék láttamozása idén, — mint már megirtuk, — várban lévő hadkiegészítő parancsnokságnál történik meg hétköznaponként reggel 8—2-ig, az alábbi sorrend szerint: november 4-én az 1913-as korosztály, 5-én az 1914-es korosztály, 6-án az 1915-ös, 9-én az 1916-os, 10-én az 1917-es, 11-én az 1918-as, 12-én az 1919-es, 13-án az 1920-as korosztálybeliek jelentkezésére kerül a sor. A jelentkezők a katonakönyvükön kívül vigyék magukkal az eddig kapott behívóikat, valamint személyazonossági igazolványukat és amennyiben van, iparigazolványukat is.

Helyén marad Schacht Hjalmar

BERLIN, november 4. Politikai körökben most már bizonyosra veszik, hogy Schacht megmarad állásában. Ugy tudják, hogy Hitler személyes kívánsága volt ez és éppen Göring útján közölte a kormány többi tagjaival, hogy nem kerülhet sor változásra. Tudvalevőleg már hetekkel ezelőtt olyan hírek keltek szárnyra, hogy Schacht Hjalmar és Göring összekülönböztek és a gazdasági miniszter ezért akart megválni állásától.

A Newyork Herald berlini tudósítója úgy tudja, hogy Schacht azért vonta vissza lemondását, mert időközben megegyezett Göringgel. A közeledést Göring kezdte s ő volt az, aki különböző engedményeket tett.

Kina legyőzte Japánt — futbaliban

Tokió, november 4. A napokban a Távol-Keleten olyan sportesemény volt, amely a jelenlegi japán-kínai viszály folytán legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. Dairenben a kínai

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK Reg. Maria-ut.

DANCIU M. Viteazul-tér.

BERGER Saguna-ut.

BERNÁTH állomással szemben.

Színház - Művészet

Hollywoodba készül Lehár Ferenc

A „Luxenburg grófja“ kerül filmre a legendás filmvárosban. — Balettet komponált a „Mosolyországához“ a világhírű magyar zeneszerző

Bécsből jelentik: Lehár Ferenc, aki néhány hetet Németországban töltött, visszatért az osztrák fővárosba és többek között a következőket mondotta a sajtó munkatársainak:

— Rövid ideig Berlinben tartózkodtam, majd pedig Hamburgba utaztam, ahol a teljesen új rendezésben színre került „Luxenburg grófját“ dirigáltam. A napokban Gräbba utazom, ahol a „Mosolyországa“ előadásán veszek részt. A partitúrán lényeges változtatásokat végeztem. A második felvonás finálját telje-

sen kiépítettem és egy négy tételből álló balettsuit-et komponáltam hozzá. Ebben a formában a közönség nemcsak a darabban szereplő szerelmes párt ismeri meg, hanem a kínai világot is zenében, képben és táncban.

Néhány héttel ezelőtt — folytatta Lehár Ferenc — meghívást kaptam Hollywoodba, hogy a jövő év tavaszán néhány hetet töltssek a filmvárosban a „Luxenburg grófja“ felvételei alatt...

Miért nem venném feleségül Greta Garbót?

Egy nagy amerikai hetilap leszavaztatta az agglegényeket és a nőlen, fiatalembereket, akiknek háromnegyedrészre nem venné el feleségül, negyedrésze pedig csak súlyos feltételek mellett volna hajlandó frigyre lépni az „isteni Garbó“-val

Newyorkból jelentik: Az egész világsajtót bejárja az a hír, hogy Greta Garbo házasságot köt Stokowszkyval a világhírű karmesterrel. Ebből az alkalomból az amerikai „Fog“ nekiszegte a kérdést férfiolvasóinak: „Cserélne-e Stokowszky-val és elvonná-e Greta Garbót feleségül“?

A körkérdésre, amint az várható is volt, tizezrével érkeztek be a válaszok a társada-

Graetzor

lom minden rétegből és korosztályából. Aki azt hiszi, hogy a férfiak túlnyomó többsége kapva kapott volna válaszában az „isteni Garbó“, az téved! Az ember nem hinné, de az átlagamerikai férfiak válasza bizonyítja: azt a halvány, alig elképzelhető lehetőséget, hogy a világ legirigyeltebb, csodált asszonyát vallhassa feleségének, a férfiak háromnegyedrészre egyáltalán nem vágyalomnak, hanem lidércnyomásnak érzik.

NEHÉZ SZEREP A MŰVÉSZNŐ FÉRJÉNEK LENNI

A legtöbb férfi semmi kedvet sem mutat aziránt, hogy „színész férje“ legyen és mint jelentéktelen függelék kíséren végig életén egy jelentős nőt. Mindnyájan el vannak ugyan ragadtatva Garbótól, de csak tisztas távolból.

— Feleségül birmi a legszebb, legelragadóbb és legzseniálisabb színésznőjét a világnak, ez számomra csak akkor jelentene különösebb értéket, ha minden szombat este magammal vihetném a klubomba, hogy barátaim megpukkadjanak az irigységtől — de ilyesmibe aligha menne bele Garbó“, hangzik egyike azoknak a jellegzetes válaszoknak, melyek arra az eredményre jutnak, hogy Garbó semmit sem jelent számukra. És ezt a beküldött válaszoknak kerekén hetvenöt százaléka vallja. Sokan bizonyos „ha...“ és „de...“ feltételektől teszik függővé beleegyezésüket, de a legtöbben rövid és határozott indokolással utasítják el még a gondolatát is annak, hogy Greta Garbót feleségül vegyék.

GARBO, A HITVESI HÜSÉG ÉS — 12 DETEKTIV

Egy autógyáros például ezt írta: „Olyan asszony, mint Greta Garbo, szenvedélyességével tulsok nyugtalanságot hozna az otthonba.“

Egy kereskedelmi utazó ekkép vélekedik: „Vászon újból és újból lenyűgöz, de mint feleség valószínűleg elhanyagolná a háziasszonyi erényeket, ezekhez pedig ragaszkodom.“

Vajon miért olyan pesszimista az a ban-

kár, aki így nyilatkozik: „Eszemben sincs egy tucat detektivet fizetni csak azért, hogy az isteni Greta hitvesi hűségét ellenőrizzék.“

Mit mond a kereskedő? „Ha rászánám magam arra, hogy elvegyem Gretát, hozzá kellene költözni Hollywoodba és én nem bírom a kaliforniai éghajlatot.“

Egy ügyvéd ugyan nagy hódolója Garbónak, anak ellenére, hogy a mozi gyűlöli és csak azért nem venné feleségül, mert akkor mindig premiérekre kellene járnia.

Egy újságíró azért adna kosarat Garbónak, mert ha férje lenne, rengeteg pletyka központjába kerülne.

Rádió

És így tovább.

Most nézzük azokat, akiknek nagy álma teljesülne, ha Garbó igent mondana. Nemcsak, hogy a szavazatok negyedrészt teszik, hanem még közös nevezőre sem hozhatók azok kivül, hogy elvonnák. Egyetlen férfi sem hajlandó elfogadni Garbót, amilyenek eszténként a filmen millióknak és millióknak teszik.

Mindegyiknek van egy-egy kis feltétele a boldogító igen előtt. A legtöbben azt követelik, hogy hagyjon fel a filmezéssel, mások meg ahhoz ragaszkodnak, hogy gyereke legyen.

EGY TEXASI FARMER: 12 GYERMEKE LEGYEN

Vannak, akik egy gyermekkel is megelégszenek, de egy texasi farmer tizenkettőnél alább nem adja.

Egy csikágói fűszeres csupán azt kívánja, hogy álljon be a pult mögé és szolgálja ki a vevőket. Pontosan kiszámította, hogy forgalma megtízszereződne. De a kis hátsógondolattól eltekintve is szereti Gretát.

Mindenkinek van valami apróbb kikötése. Így Garbó, ha fájó szívvel is de kénytelen lesz lemondani a texasi farmerről és — Isten neki! — annak az igénytelen, szegény világhírű karmesternek; Stokowszkyknak nyújtja a kezét.

A színház heti műsora

Péntek: este 9 órakor: *Házasság mutyiban!* hangulatos operett, sok táncsal.

Szombat délután 5 órai kezdettel: *Sárga liliom*, este 9 órakor: *Házasság mutyiban!*

Vasárnap délután 3 órakor: *Urilány szobás keres*, operett, 6 órakor: *Mágnás Miska* operett, este 9

órákor: *Házasság mutyiban*.

Hétfőn este 9 órakor: *Boszorkány*. Sardou örökbecsű drámája.

Eredeti közlemény

„Bizonyára örömet okoz Önnek is“ írja többek között Johannes Bippus I. Borodino (Ofoc, Cleastitza Jud. Cetatea Alba) majd folytatja:

„...községünkben a Gastro D. gyógyszer már a gyomorbetegség egész tömegétől lett kiprobalva és olyan csodálatosan hatott úgy gyomorégések, görcsök és szinte gyógyíthatatlannak tartott emésztési zavarok eseteiben, olyannyira, hogy napról-napra nő községünkben. Bizonyára Önnek is örömet okoz, ilyen hibben a bizalom ezen kiváló gyógyszerrel szemreket hallani. Kérem sziveskedjenek címre postafordultával 2 üveg Gastro D.-t utánvételt küldeni, hogy kurátot folytathassam...“

Hasonló hálá- és köszönő-levelek tömegesen bizonyítják, hogy a Gastro D. gyógyszer ma már a gyomorbetegség közkincsévé vált.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

* „HÁZASSÁG MUTYIBAN“ HANGULATOS, TANCOS NAGYOPERETT PÉNTEKEN ESTE KERÜL BEMUTATÓRA. A színház igazgatósága a Cluj-kolozsvári színház legnagyobb sikerű operettjét tüzte ki ma péntekre és a következő napokra műsorra. Schreiber—Jenei operettje rendkívül szellemes, hangulatos, fülbemászó muzsikájú és így nem kétséges, hogy Aradon is hangos sikert fog aratni. Az operett-ensemble legjobb erői: Krémer Manó, Gábor Mara, Dálnoky Dudus, Mátray Rózsi, Lázár Hilda, Badóczy, Szendrői Misi, Karácsonyi, Szabadkay, Némethy stb. vonulnak fel a remek operettben. A tökéletes kiállítás, Gábor Mara, Wiesner és Nagy István szenzációs táncai, a kibővített zenekar — Szabó Ica vezényletével — magas színvonalú, élvezetes előadást biztosítanak. A kitűnő operett pénteken, szombaton és vasárnap este 9 órai kezdettel van műsoron.

* DÉLUTANI ELŐADÁSOK — MOZIHELY-ARAKKAL. A színház igazgatósága felhívja a közönség figyelmét az olcsó (mozihelyáras) délutáni előadásokra. Szombat délután 5 órakor a Sárga liliom, vasárnap délután 3 órakor Urilány szobát keres és délután 6 órakor Mágnás Miska operettek képezik a műsort.

* JÖN LIPINSKAJA. A világhírű előadóművész nő egyetlen estje rövidesen a színházban!

felülmulhatatlan

* MARÓT ANNIE RÁDIÓELŐADÁSA. Csütörtök délután Ardeal-erdélyi művész nő szerepelt a budapesti rádió mikrofonja előtt. Marót Annie, a magyar nyelvterületen általánosan ismert, elsőrendű előadóművész nő Tóth Árpád költő műveiből szavalt néhány hangulatos, finom költeményt. Az írott betűnek szavakkal való életrekelése nagy feladat, nemcsak átérzést, de önálló elevenítő erőt is igényel. Hangban és hangsúlyban, a nyelvvel való bánásmód minden vonatkozásban való tökéletes finomsággal egyaránt kifogástalanul szépet nyújtott ezuttal is Marót Annie. Csiszolt előadóművész nő, aki finomságokat és erőteljes lendületet egyaránt hangulatosan tolmácsol. A rádióhullámok messzeföldre vitték el szavát és csütörtöki előadása egészen biztosan sok tisztelővel szaporította azoknak a számát, akik szeretik, becsülik Marót Anniet.

Ujabb kivégzések Berlinben

BERLIN, november 4. A berlini népbíróság ítélete alapján ma reggel újabb három halálos ítéletet hajtottak végre lefejezés útján Berlinben. A kivégzettek között van Zausen Péter 29 éves kölni fiatalember, aki évekket ezelőtt beállott a francia idegen légióba és mint ennek tagja visszajött Németországba azzal a megbízatással, hogy ott katonai kémkedést végezzen. Őt kémkedés miatt ítélték halálra. A másik kettő Rembte Rudolf 35 éves és Stamm Róbert 37 éves munkásokat hazaárulás címén ítélték el, mert kísérleteket tettek arra, hogy törvénytelen kommunista szervezetet létesítsenek.

ELTETTE - E VALAHA A KÉRDÉST, MIÉRT VAN EGYESEKNEK SZERENCSEJÜK, MÁSOKNAK NEM?

A válasz egyszerű. Akiknek szerencsésük van, azok keresik a szerencsét és nyilván, meg is találják.

Keresse szerencsését. Játsszon az Állami Sorsjátékon és a legrövidebb időn belül boldog ember lesz.

November 15.-én a XV. sorsjáték I. osztályának a húzása.

ÁLLAMI Sorsjáték

Colectura Oficiala Arad
Bratianu-uca 3. sz. Telefon: 21-89

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Zavarok mutatkoznak a román-német árucseré-forgalomban

Nagy az érdeklődés a Bucurestiben megkezdődött román-német fizetési egyezményre vonatkozó tárgyalások iránt

Arad, november 4. A több mint egy milliárd lei értékűre felduzzadt márkadiszponibilitások gyorsabb értékesítésére vonatkozó összes eddigi kísérletek sikertelenek maradtak, sőt a következő hónapokban is csak e diszponibilitás növekedésére van kilátás. Az érdekelt exportőr körök

azzal vádolják a Banca Națională vezetését, hogy késedelmes kiutalásaival és más szükségtelen intézkedésekkel akadályozta meg a márka kereslet és kínálat helyes kiegyenlítődését és ezért szaporodott fel ennyire a márkadiszponibilitás.

Az utóbbi hetekben — amint már megírtuk, — az ipari és kereskedelmi minisztérium pótkeretek engedélyezésével próbálta a kérdést megoldani, azonban ez a kísérlet is sikertelen maradt. De nem tudott pozitív eredményt elérni a márka árfolyamának fenntartására létrehozott központi márkaeladási iroda sem. Sőt megtörtén, hogy a szabadforgalmi márka árfolyama már 35-re esett és csak később sikerült néhány pontos emelést elérni. Az importőrök részéről kereslet azonban így sem mutatkozott.

Németország csak olyan, Romániában nélkülözhető, áru kivitelét engedélyezi, amelyekkel már telítve van a román piac.

mas márkadiszponibilitásnak mi lesz a sorsa. Az érdekelt jegybank és még súlyosabban érdekelt exportőrök a már megkezdődött román-német fizetési egyezmény tárgyalásaitól várnak megoldást. Az érdemi tárgyalások, — amelyek Bucurestiben folynak, — még egészen kezdeti stádiumban vannak, de rövidesen kialakul az az általános kép, amelyből a helyzet végleges kialakulására következtetni lehet.

Mindinkább problematikus tehát, hogy a hatalmas mennyiségű nyersanyagok és a román ipar számára szükséges félkészárutétel behozatala lehetetlen.

tési egyezmény tárgyalásaitól várnak megoldást. Az érdemi tárgyalások, — amelyek Bucurestiben folynak, — még egészen kezdeti stádiumban vannak, de rövidesen kialakul az az általános kép, amelyből a helyzet végleges kialakulására következtetni lehet.

— A SZESZMONOPOL KÁRTÉRÍTÉS NÉLKÜL MEGVONTA A SZESZGYÁRAK KITERMELT KVÓTAJÁT. A szeszmonopol október 28-i körlevelében először alkalmazza a borvédelmi törvény végrehajtási utasításának 71. paragrafusát, amely szerint azoktól a szeszgyáraktól, melyek november 1-ig nem termelték ki kvótájukat, ezt a hátralékos kvótát kártérítés nélkül megvonja. Közli egyben a szeszmonopol körrendelete, hogy ezentul havonta veszi el a gyáraktól a folyó hónapban ki nem termelt kvótarészt. A szeszmonopol erre a szigorú rendelkezésre az a körülmény készítette, hogy a szeszgyárak az egész országban ugyiszólván teljesen elfogytak.

— GABONATÖZSDE NOVEMBER NEGYEDIKÉN: A rozs ára két nap alatt 1500 leiel csökkent és elérte a 49.000 leit. Arpa 36.500 lei, a zab ára 52.000 leiről 50.000 leire csökkent, 76 kilós — 3 plusz százalékos — buza vagonként 500 leiel olcsóbb, 50.000 lei, köles 50.000 lei, repce 80.000 lei. A piac irányzata lanya és a külföldről érkezett hírek sem járulnak hozzá az élénküléshez.

— A KÜLFÖLDI ÁLLAMPOLGÁROK IS IGÉNYT TARTHATNAK A KONVERZIÓS TÖRVÉNY KEDVEZMÉNYEIRE. Elvi jelentőségű konverziós ügyben hozott döntést a bucurestii tábla V. szekciója, amely elé az a kérdés került, hogy azok a külföldi állampolgárok, akik államával Románia viszonyossági szerződést kötött, igényt tarthatnak-e a román konverziós törvény kedvezményeire? A tábla korábban úgy döntött, hogy a konverzió kedvezményét idegen állampolgárok nem élvezhetik. Ezt a döntést a magyar állampolgárságu adósok a semmitőszék előtt megtámadták, amely hivatkozva az 1936 április havában hozott interpretáló törvényre, a táblai döntést cassálta és új ítélethozatalra utasította a táblát. A bucurestii tábla most tartott tárgyaláson megállapította, hogy Románia 1931 augusztus 12-én viszonyossági szerződést kötött Magyarországgal és ennek alapján a magyar állampolgárok Romániában fekvő ingatlanai után joggal igényelhetik a konverziós törvény védelmét.

Közgazdasági hírek

Japán hivatalos közlések arról számolnak be, hogy az ország a Kinában folytatott hadjárat miatt súlyos pénzügyi nehézségekkel küzd. Az árak ijesztő mértékben emelkednek és minden vonalon nyersanyaghiány mutatkozik. Az ország külkereskedelmi passzívai fantasztikus összegeket értek el.

Szabadforgalmu devizák árfolyama november negyediken: német márka 36.20—36.25, pengő 25.40—25.80, osztrák shilling 26.25—26.35, csehkorona 5.13—5.15.

Külföldi gazdasági lapok jelentése szerint ismét megkezdődött a tőkének Franciaországba való visszaáramlása. Igaz, hogy ezideig csak mintegy 20 millió dollár hazaszállításáról adhatnak számot a lapok, mégis megállapítják, hogy a tünet nagymértékben befolyásolja Franciaország gazdasági helyzetének további alakulását. Előreláthatólag rövidesen jelentős mértékben növekszik majd a visszazárlított tőke összege, ami hozzájárul a francia pénzügyi viszonyok végleges rendezéséhez.

Németországban ismét sorozatos megszorító intézkedéseket alkalmaznak a pénzügyi helyzet megszilárdítására. Az adóprést még jobban megszorítják és bizonyos aktívák értékesítési jogát megvonják. Így a gépek, szerszámok és berendezések értékesítését szigorúan megtiltják.

Minden ezer vagon buza után kétszáz vagon bor kivitelét szorgalmazza a kormány

Bucuresti, november 4. Negura szövetkezeti miniszter beszámolót tartott és ebben közölte, hogy eredménnyel járt az a mozgalom, amely azt célozta, hogy mindazok az államok, amelyek tőlünk búzát vásárolnak, minden ezer vagon buza után 200 vagon romániai bor országukba való bevitelét is engedélyezzék. Az első ilyen megegyezést Magyarországgal sikerült létrehozni. Az exportra került bor kiválasztását a szövetkezeti központ végzi és a nyolc fokos nemes borokat 10 leies literenkénti áron vásárolják meg. A gyengébb minőségű borokat viszont a szeszmonopol veszi meg.

A LEGÉSZ VILÁG

a MERCUR SORSJEGYÁRUDÁBA veti reményét ...ÉS IGAZA VAN

Eddig ez a sorsjegyárudába annyi embert tett gazdaggá, hogy természetesen, hogy minden húzás után a Mercur sorsjegyáruda játékosainak a száma jelentékenyen növekszik. Menjen Ön is a MERCUR sorsjegyárudához és november 15.-én, a 15. sorsjáték I. osztályának a húzása napján, gazdag ember lesz.

HUZÁS NOVEMBER 15-én

MERCUR

Helyi cím:

Helyi cím: Goldschmidt Bank R. T. Arad

Főbizományos GOLDSCHMIDT Bank Arad

SPORT KÖZLÖNY

Milyen prognózis várható a vasárnapi nemzeti bajnokság fordulójára

Arad, november 4. Hét mérkőzés, mindmégannyi késhegyig menő, kemény, hatalmas harc a bajnoki pontokért: ez az A-liga vasárnapi labdarugó műsora. Az első csoportban három, a másodikban négy mérkőzést játszanak le a csapatok, de a fontosabb, a bajnoki táblázat őszi végső kialakulására jobban kiható mérkőzések mégis az első csoportban lesznek. Az Unirea Tricolor—Chinezul-ILSA és a Phönix—Rapid mérkőzések ugyanis tisztázhatják a helyzetet a csoportban, a másik csoportban viszont a Ripensia, Gloria és Venus győzhetnek és a helyzet ebben a csoportban nem változik.

A fővárosban két mérkőzés kerül lebonyolításra: az Unirea-Tricolor—Chinezul és a Juventus—Gloria mérkőzés. Az előbbin a honi pálya előnyét élvező U. Tricolor az esélyesebb, ha az AMEFA—Chinezul szemüvegén keresztül szemléljük az összecsapást. A Chinezul mindenesetre megemberelheti magát és tisztas eredményt is érhet el. A Gloria csapata hátrázott győzelmi esélyekkel startol a Juventus ellen és miután a kék-sárga csapat most jó formában van, alighanem simán megszerzi a fontos bajnoki pontokat.

Oradea-Nagyváradon a CAO az egyre fejlődő Olimpia csapatával mérkőzik és az ugyancsak javu-

ló CAO-nak sem lesz könnyű feladata a szívós Olimpiával szemben. A valószínűség mégis a CAO győzelme mellett szól.

Baiamare-Nagybányán hatalmas harc várható a Phönix és a Rapid között és az exvasutasokhoz ugyancsak meg kell dolgozniuk, ha a bajnoki pontokat haza akarják vinni. A papirforma a Rapid mellett szól, de a Phönix megfelelő lelkesedéssel rácafolhat a várakozásra.

Timisoara-Temesváron a Ripensia a Dragos Vodat látja vendégül és a Ripensia győzelme ugyan lehet kétséges. A Dragos Voda otthonában veszedelmes ellenfél, de idegenben még nem rendelkezik kellő rutinnal, hogy sikeresen szerepelhessen.

Lugoj-Lugoson az országos bajnok Venus szerepel és a Venusnak itt sem lesz sokkal könnyebb dolga, mint a Crişana ellen volt Oradea-Nagyváradon. AVulturii kemény, szívós ellenfél és otthon a legnagyobbakra is veszedelmes lehet.

Cluj-Kolozsváron az egyetemi csapat az ACFR-el csap össze és tekintve, hogy az U-nak még a Lugoj-lugosi mérkőzésből kifolyólag sok a sérültje, az ACFR esélyei megnövekedtek. Nyílt, nagy küzdelem várható és a győzelem a pillanatnyilag szerencsésebb csapaté lesz.

A japán Olimpiai Falu munkásait bevonultatták katonának — félbeszakadtak a munkálatok

A francia olimpiai bizottság ismét felveti a kérdést: hol legyen az 1940. évi olimpia színhelye?

Páris, november 4. A francia olimpiai bizottság olyan értesülést kapott Japánból, hogy — minden hivatalos japán cáfolat ellenére — az 1940. évi tokiói olimpiai előkészületi munkálatait beszüntették. Így legutóbb az Olimpiai Falu építési munkáit szüntették be, mert az ott dolgozó munkásokat bevonultatták katonának.

szül a Nemzetközi Olimpiai Bizottságot, hogy vizsgálják meg ismét a helyzetet, hogy idejében megtehesse az előkészületeket az olimpia más országban történő megrendezésének. Párisi vélemény szerint Helsinkit nem készülhet már el új stadionjával és ebben az esetben London a legesélyesebb hely.

Egyik bucureşti lap értesülése szerint Románia legfőbb szerve az „Ország Őre” ugyanolyan lépés-

re készül, mint az amerikai, angol és francia kezdőményezés, amely tekintettel arra, hogy Japán háboruban áll, erkölcsileg összeegyeztethetetlennek tartja, hogy részvegyen az olimpián, amely mindjárt a béke eszméit szolgálja.

Változatlan a Gloria csapata a Juventus ellen

A Juventus ellen készülő Gloria serényen folytatja előkészületeit a vasárnapi mérkőzésre Nádler edző irányítása mellett. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Nádlerrel, aki a következőket mondotta:

— A csapat most igen jó kondícióban van és ha a fiúk teljes erőbedobással fognak küzdeni, remélem, hogy a pontokat megszerezzük. Teljes és maradéktalan küzdőképességre lesz szükség, mert annyi előnyt nem adhatunk egy csapatnak sem, hogy könnyedén játsszunk. Nincsen ok arra, hogy a Vulturii ellen jólbevált összetételt megbolygassuk és a Juventus ellen is a következő tizenegyet állítjuk ki:

Theimar — Varjassy, Volenfir — Baity, Dobra, Lupas — Igna, Tudor, Fritz, Micola, Mercea.

Tartaléknak Marienut-ot viszük magunkkal és pénteken este utazunk át Timisoara-Temesvárra, ahol meghálunk és szombaton reggel folytatjuk utunkat a fővárosba.

ARAD VÁLOGATOTTJA vasárnap az AMEFA ellen valószínűleg a következő összetételben áll ki: Márki SGA (Lőrincz CAA) — Vass CAA (Szikszay Intelegera), Szilágyi Tricolor — Languran CAA, Holóssy Tricolor (Szilier Titanus), Szerb SGA — Merkli Intelegera, Hilier SGA (Kovács Titanus), Incze CAA (Szilbereisz Titanus), Serban Tricolor, Janka I. Tricolor.

Ismét változott az NB őszi sorsoja

Bucureşti, november 4. Az A-liga őszi műsora újból megváltozott. A hátralevő mérkőzések időpontjai:

I. CSOPORT:

November 7-én: Unirea-Tricolor—Chinezul, Phönix—Rapid FC, CAO—Olimpia. November 14-én: Román Kupa nap. November 21: AMEFA—Unirea-Tricolor, Victoria—Chinezul. November 28: Rapid FC—Jiul, Chinezul — Olimpia, Victoria—Unirea-Tricolor. December 5: Victoria—Jiul,

II. CSOPORT:

November 7: Ripensia—Dragos Voda, Univeritatea—ACFR, Juventus—Gloria, Vulturii—Venus. November 14: Román Kupa nap. November 18: Venus—Dragos Voda. November 21: Sportul Studentesc—Crişana, Ripensia—Juventus, Dragos Voda—Gloria. November 28: Sportul Studentesc—Juventus, Ripensia—Venus. December 5: Venus—Sportul Studentesc.

Csapatvesztett Juga Liviu

A DUG--ot csak 3000 leire büntették, mert a mérkőzésen nem tudta kellően biztosítani a rendet. — Szutor három hónapig nem játszhatik.

Bucureşti, november 4. A nemzeti bajnokság bizottsága letárgyalta a Chinezul—DUG mérkőzésen történt botrány ügyét. A bizottság előbb Juga Liviusnak, a Chinezul elnökének vádpontjait vette vizsgálat alá. Az NBB a brüllai ügyészség, a főszevetség és a szövetség megőzöttjének helyszíni vizsgálata alapján megállapította, hogy semmiféle rendzavarás, vagy „macskazene” nem volt az előtt a szálloda előtt, amelyben a Chinezul játékosait elszállásolták. Tekintettel továbbá arra, hogy Juga Livius nem jelent meg az NBB ülésén, hogy személyesen is előterjessze panaszait,

a bizottság elutasította Juga Livius panasz-iratát.

A mérkőzés lefolyásával foglalkozott ezután a bizottság és a bírói jelentésből megállapította, hogy a játék igen ideges légkörben folyt le. Megállapította továbbá, hogy a DUG nem biztosította kellően a rendet, ezért az egyesületet 3 ezer lei pénzbüntetésre ítélte. Szutor játékost az ellenfél szándékos megrugása miatt 3 hónapra eltiltotta a játéktól a bizottság. Az NBB azt is megállapította, hogy a mérkőzés végén a játékvezetőt nem verték meg botokkal és nem dobálták meg kövekkel, ellenben való az, hogy a DUG Untaru nevű vezetője a játékvezetőt megsértette. Ezért a bizottság Untaru működését egy hónapra felfüggesztette.

Cserépkályha átépítését, tisztítását és javítását **olcsó árban** vállalja
Bulev. Regina Maria No. 9., Neuman-ház, I. emelet.

„CERAMICA“ kályhás cég
(SZILAGYI)

RADIO

PÉNTEK, NOVEMBER 5.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, kultúra, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, rádióhíradó, bel- és külföldi hírek, tőzsde, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek 15: Külföldi aktualitások. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Ionel Dumitrescu zenekara. 19: Kulturális újdonságok. 19.15: A hangverseny folytatása. 19.30: Francia hangverseny. 20.20: Rádióegyetem 20.35: „Hoffmann meséi” opera 3 felvonásban. 21.40: Előadás. 22.30: Rádióhíradó, sport. 23.45: Hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.05: Balalajka zenekar. 2.30: Fuvószena. 3.40: Hírek. 5.15: Diákféltóra. 5.45: Hírek. 6: Bach J. S.: H-moll szvitt. 6.30: Ferenczi Sári előadása. 7: Budapesti Hangverseny Zenekar. Születés: Sportközlemények. 8.15: Külföldi negyedóra. 8.30: Karácsonyi Margit magyar nótákat énekel. 9.20: Vágóné Margit és Vendrey Ferenc előadástestje. 10.10: Hírek. 10.30: Mellek-vomónégyes. 11.40: A rádió szalonzenekara. 11: Hírek angol nyelven. 1.05: Hírek külföldre.

Budapest II. 7.50: Gyorsírótanfolyam. 8.35: Kádbó Erna csevegése. 9: Hírek. 9.30: Hanglemezek. Filmdalok és táncszámok.

SZOMBAT, NOVEMBER 6.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Rádióhíradó, időjelzés, időjárásjelentés, bel- és külföldi hírek. 14.25: Hanglemezműsor. 15: Külföldi aktualitások. 17: Országór órák. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Hanglemezek. 19: Előadás. 19.15: Petrica Salomea zenekara. 20.15: Rádióegyetem. 20.35: Viorica Anghel énekel. 21: Rádiópósta. 21.15: Corologos-jazz. 22.30: Rádióhíradó, sport. 22.4g: Jean Sibiceanu zenekara. 23.45: Hírek francia és német nyelven.

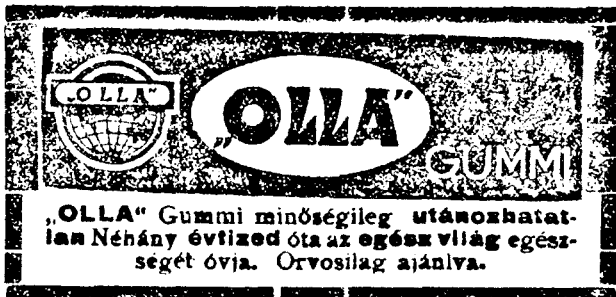
Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Somiay Károly elbeszélései. 11.45: Mit nézzünk meg? 1.05: Országos Pósta-zenekar. 1.30: Hírek. 2.30: Hang-

lemezek. 3.40: Hírek. 5.15: Surányi Kálmán megeje. 5.45: Hírek. 6: Kondor Leó és Polgár Tibor kétzongorás jazzműsora. 6.30: Közvetítés a Franck malátakávégyár telepéről. 7.20: Csorba Gyula és cigányzenekara. 8: „A dolovai nábob leánya”. Szimfóniát felvonásban. 9.45: Hírek. 10: Aranyérmes dalosok. Közvetítés a miskolci zeneiskola díszterméből. 10.55: Időjárásjelentés. 11.05: Kertész Miklós jazzzenekara. 12: Huszonnégytagú cigányzenekar muzsikál, Kalmár Pál énekel. 1.05: Hírek külföldre.

Budapest II. 6: Missziós üzenetek. 7.05: Népdalok és néptáncok Amerikában. 7.50: Mezőgazdasági féltóra. 8: Nermi Mária énekel. 8.35: Szalonzene. 10: Hanglemezek. 10.55: Löversenyeredmények. **Frankfurt.** 9: Vidám tarka est. **Prága.** 9.15: „A vincellér menyasszony”, operett. **Róma.** 10: „La Principessa di Tu-Bech” operett. **London.** 10: „Fidelio” Beethoven operájának I. felv.

VASARNAP, NOVEMBER 7.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 9.55: Vallásos óra. 10.45: Szentbeszéd. 11: Szimfónikus hangverseny. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Petrică Moşoi hangversenye. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.25: A hangverseny folytatása. 15: Gazdasági tanácsadók. 15.15: Román zene. 15.45: Beszélgetés földművelőkkel. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Katonazene. 19: Orvosi közlemények. 19.15: Hanglemezek. 19.35: Előadás. 20: Karének. 20.30: Rádióelbeszélés ének és zene-számmal. 21.35: Hanglemezek. 22: Rádióhíradó. 22.10: Hanglemezek. 22.30: Sporteredmények. 22.45: Tánc zene.

„OLLA” GUMMI
„OLLA” Gummi minőségileg utánazható!
Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvosi ajánlva.

A HÁROM DÉMON

Az erotikus irodalom egyik legszébb, legkedvesebb regénye. Telve sok-sok szerelemmel forrósággal, megrázó színekben leírt, neheztelős cselekményekkel. A három démon, három csodaszép nő, három mai, eleven, modern élet... Az Érdekes Könyvek sorozatában most jelent meg, ára 20 lei és kapható az ország összes hírlapárúdáiban, jobb dohánypótszékben. (Újkáviár kiadás)

5848

Szövmestert

ki a gyapju és gyapotszakmában jártas, csakis elsőrangú referenciákkal és több éves tapasztalattal keres Bucuresti-i nagy ipari vállalat. Kézírásos ajánlatokat életleírással és az igények megjelölésével „WEBMEISTER” jelige alatt **Caro. Schu der hirdetőiroda** Bucuresti. Str. Eugen Carada 2. továbbít.

APRÓ HIRDETÉSEK

EGY APRÓHIRDETÉS ÁRA **20 lei** MINDEN TOVABBI SZÓ 10 SZÓIG **20 lei** 2 LEL.

A „HÁROM TÖRÖK” kávéhatet rendez, minden kávé 5%-kal olcsóbb. Liszka Piața Catedralei 1. 21360

LEVELEZÉS

20 éves, szerényigényű csinos asszonyka megismerkedne komoly úriemberrel „Szerény jeligére” levelet a kiadóba kér. 21451

„Kellemes esték” jeligére levél van a kiadóban, kérem átvenni szíveskedjék. 5869

ALKALMAZÁS

6-7000 lei havi keresetet biztosítunk, jómegjelenésű, ügyes üzletszerzőknek. Szakismert nem szükséges. Jelentkezni d. e. 9-12-ig „Reuniunea” Str. Duca 19. 5871

Geschulte Kinderpflegerin wird gesucht. Adresse in der Administration 5852

Agilis ügynök közszükségleti cikk részletre való eladására ki e szakmában már jártas fővétel. Ajánlatokat SS. jeligére a kiadóba. 21458

Kifutóányt azonnalra felvesz Szabó bizományi üzlet, Horia ucca Neuman palota. 21452

Perfekt szakácsnő nov. 15-re kerestetik. Bul. Dragalina 26. I. em.

Irodai gyakornokot, vagy gyakornoknőt jó referenciákkal keresünk azonnali belépésre. Írásbeli ajánlatok A. Kálmán S. A. céghez nyújtandók b. 228

LAKÁS

Teljesen különálló butorozott szoba kiadó. Calea Banatului 6 sz. 5836

Földszinti három uccasobás modern urilakás, összkomforttal novemberre kiadó, ujonnan festve. Str. Consistorului 29. 5833

Kiadó 4 szobás modern déli fekvésű erkélyes lakás azonnalra. Ugyanott egy szép tele hálószoba, könyvszekrény és egy teljesen jókarban levő moket angol garnitúra eladó. Str. Moise Nicoara 9-11. 5713

Emeleti modern 3 szobás lakás azonnalra kiadó. Carol körút 70. 5850

Háromszobás uccai modern urilakás összkomforttal azonnalra kiadó. Str. A. Gavra 12. 21462

Butorozott szoba fürdőszoba használatlalt kiadó. Str. Gen. Berthelot 6. Szigeti cipőüzlet felett. 5866

BUTOR

4500 leiért sürgősen eladó egy keveset használt komplett masszív diófa ebédő Steiner, Gojdu u. 5 sz. 21456

ELADÁS

Új gép téglá eladó. Bővebbet Reg. Ferdinand ut 29. udvari raktárban. 21094

Chevrolet két tonnás és National egy és fél tonnás üzemben lévő teher auto eladó Crisana, Chişineu-Criş. 5819

Vadonutaj rézággy nagyon szép kivitelben, alkalmi áron eladó Piața Catedralei 4 sz. 228

Finom basarabiai asztragan, bőrök, eladók. Cim: Mogie, udvarban Str. Bratianu No. 21. 21460

Révay nagy lexikon, valamint szépirodalmi és tudományos művek olcsón eladók. Cim: Sinagogei u. 2-4.

VÉTEL

Írógépet használtat vennék, címetek márka és k. megjelöléssel a kiadóba kérek. 5816

Egy jó állapotban levő 2 számú Wertheim-cassa sürgősen megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 5876

ÜZLET

Egy jólmenő vendéglő eladó, piactér mellett. Erdeklődni a kiadóhivatalban. 5870

KÜLÖNFÉLE

Beraktározási raktárban tiszta tágas helyiségben lakásberendezések olcsón beraktározhatók, amelyekre előleg is kapható. Eladni valókat közvetítik. Alkalmi áron sürgősen eladó hálószoba, uriszoba, ebédő, konyhaberendezés, nagy üvegfal, fehér vaságy és egy 3 részű toalettkör. Str. Moise Nicoara No. 9-11. 21435

Raktár és pince kiadó. Str. V. Goldis No. 5. Magyarai. 5868

November 6-án, szombat este 8 órakor disznótoros vacsora a Varga-féle vendéglőben. Str. Tiberiu 2. (Bujac). 5874

Férfi, női és gyermekruhák, készűn és méret után legolcsóbban beszerezhető Záhoi szabónál Piața Mihai Viteazul 13. 21455

Könyv- és papírszakmából

fiatal munkaerőt állandó alkalmazásra felveszünk azonnalra. Cim a kiadóban. 21445

Különbejárati csinosan butorozott szoba házaspárnak vagy két személy részére teljes ellátással is 15-re kiadó. Cim: Piața Avram Iancu No. 9. I. emelet. 21413

Veszek ócska varrógépet és kerékpárokat

Rádió és zseblámpa elemek gumiszandálok gári lerakata viszontadók részére

MOTORIKA

Calea Bratianu 11.

2 szobás,

gőztűtéses, összkomfortos lakás, azonnalra kiadó. Piața Catedralei 5.

Az Aradi Közlöny telefonszáma: Kiadóhivatal: 11-51.

A szerkesztésért
Dr. STAUBER JÁNOS felel

Legújabb jelentéseink:

Megfojtotta fiatal menyét egy elvetemült anyós Franciaországban

Felakasztotta a holttestet, hogy az öngyilkosság látszatát keltse. — Megakarták lincselni a gyilkos asszonyt, mert

nem ítélhette az esküdtszék halálra

Párisból jelentik: Douai város esküdtszéke halálra ítélte Mory Josephinet, aki bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta menyét. A francia törvények értelmében azonban nőket nem végeznek ki és ezért a halálos ítéletet a gyilkos esetében is átváltoztatják kényszermunkává. Nők kivégzésére Franciaországban csak az esetben kerülhet sor, ha kémkedésért ítélték őket halálra.

A gyilkosság körülményeire teljes világosság derült az esküdtszéki tárgyalás során. Megállapítást nyert, hogy Josephine Mory menyé házában elbujt és megvárta, amíg a fia-

talaszony egyedül maradt. Ekkor előjött és bestiális kegyetlenséggel megfojtotta a szerencsétlen asszonyt. Miután a bűntény megtörtént, az anyós felakasztotta a holttestet, hogy az öngyilkosság látszatát keltse.

A lakosságot annyira felháborította a gyilkos asszony cselekedete, hogy amikor az esküdtszék ítéletét megtudták, a közönség hangosan követelte, hogy a halálos ítéletet ebben az esetben ne változtassák át életfogytigyáni kényszermunkára. Később nagy tömeg gyűlt össze a fogház előtt és meg akarta lincselni a gyilkos anyóst.

Kóbor Tamás ünneplése

Budapestről jelentik: Diszes keretek között ünnepelték meg a budapesti izraelita hitközség székházának Goldmark-termében Kóbor Tamásnak, a kiváló írónak és publicisának, az „Ujság” főszerkesztőjének hetvenedik születésnapját. Az ünnepséget az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat rendezte és azon képviselte magát többek között a PEN-Club, a Magyar Kritikusok Szindikátusa, az Írók Gazdasági Egyesülete, a Szinpadi Szerzők Egyesülete. Számos felszólalás hangzott el az ünnepség során és a szónokok Kóbor Tamás írói, újságírói és emberi érdemeit méltatták. Kóbor Tamás megható szavakban válaszolt az üdvözlésekre és ünnepelt kitűnő írói Trasilvaniában is jól ismerik: könyveit, cikkeit szeretettel olvassák és értékelik. Annak idején Kóbor Tamás, a magyar újságírásnak ez a kiváló, nagyszívu egyénisége írta öven esztendő jubileumi számunk vezércikkét. Mindazok, akik filozófiai mélységű cikkeit olvassák hetven esztendő születésnapja alkalmából vele együtt ünnepelnek és még sok eredményteljes esztendőt kívánnak neki.

Goga feltűnéstkeltő beszéde a kormányválság megoldásáról

A fővárosi sajtót egyre élénkebben foglalkoztatják a közeljövő belpolitikai eseményei. A Timpul értesülése szerint a legutóbb megtartott minisztertanács után a kormány több tagja úgy nyilatkozott, hogy

november 15-ig megtörténik a parlament feloszlata és ugyanezen a rendelet intézkedik a választások kiírásáról is, ami a kormányválság megoldását illeti, erre november 15-ig föltétlenül sor kerül.

A kormány tagjainak az a véleménye, hogy a válság alig néhány óra alatt oldódik majd meg, illetve, ennyi idő telik el a Tatarescu-kormány lemondásától az új kormány kinevezéséig.

A kormányválságot megelőzően az egyes pártok körében érthető élénkség tapasztalható. A sajtó behatóan foglalkozik Mihalache legutóbbi nyilatkozatával, amelyben élesen bírálta Tatarescu miniszterelnök rádió-beszédét. A nemzeti-kereszténypárt is megkezdte a válsággal kapcsolatos előkészületeket. A párt nagytanácsa ülést tartott, amelyen A. C. Cuza határozottan a választási kormány mellett nyilatkozott. Utána

Goga szólalt fel és élesen bírálta a nemzeti-parasztpártot.

Amikor — mondotta — a nemzeti parasztpárt kormányzat megbuktatásáról lesz szó, én nem maradhatok összetett kezekkel. Inkább szegyetlenül el kellene hagynom hazámat, sem hogy félre álljak ilyen döntő pillanatokban. A kormányválság megoldását illetően két megoldást látok. Az egyik egy nacionalista-kormány uralomrajövetele. A másik eshetőség pedig

egy pártatlan választási-kormány, amelynek tagjai táborkok és magasrangú bírák legyenek. Az így alakult kormány tagjai ne jelöltesék magukat a választásokon.

Az eredmény, amely a választásokon kialakul, kétféle lehet: vagy lehet az új parlament összetétele alapján új kormányt alakítani, vagy pedig, ha ez nem sikerülne, akkor új tanácskozássokra van szükség és az így előállott helyzet alapján, neveznek ki az új kormány tagjait.

Goga kijelentései nagy feltűnést keltettek annál is inkább, mert a nemzeti-kereszténypárt elnöke nyíltan az erőszak mellett nyilatkozott.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Itt levágandó és megőrzendő!

Az Aradi Közlöny menetrend-táblázata

Érvényes 1937. október 1-től

Érkezés Aradra:

Indulás Aradról:

Oradea felől személy	1.58	București felé Orient	2.10
Budapest felől Orient	2.07	Teiuș felé személy	2.35
Timișoara felől motor	2.20	Oradea felé személy	2.40
Timișoara felől személy	5.45	Timișoara felé motor	2.45
Oradea felől személy	5.48	Cermeiu felé motor	5.10
Teiuș felől személy	5.54	Pecica felé motor	5.15
București felől Orient	6.04	Oradea felé személy	6.00
Pecica felől motor	6.25	Timișoara felé személy	6.06
Decebal felől személy	6.31	Budapest felé Orient	6.07
Nerău felől motor	7.07	Brad felé motor	6.38
Brad felől személy	6.37	Teiuș felé személy	6.45
Otlaca felől személy	7.48	Pecica felé motor	6.50
Pecica felől motor	8.00	Otlaca felé motor	7.10
Timișoara felől motor	8.00	Decebal felé személy	7.20
Brad felől motor	8.30	Nerău felé motor	7.40
Radna felől motor	8.40	Timișoara felé személy	8.15
Lőkősháza felől személy	8.55	Oradea felé gyors	9.50
Timișoara felől gyors	9.38	Radna felé motor	9.55
București felől gyors	9.45	Decebal felé gyors	10.00
Cermeiu felől motor	9.48	Battonya felé személy	10.10
Otlaca felől motor	10.22	Lőkősháza felé személy	10.13
Decebal felől személy	11.25	Timișoara felé motor	10.26
Timișoara felől motor	11.28	Cermeiu felé motor	11.00
Teiuș felől személy	11.45	Brad felé motor	11.33
Oradea felől személy	12.09	Timișoara felé személy	12.20
Brad felől motor	12.35	Nerău felé személy	12.37
Battonya felől személy	13.15	Decebal felé személy	13.40
Timișoara felől személy	13.49	Otlaca felé motor	14.00
Nerău felől motor	14.05	Teiuș felé személy	14.20
București felől gyors	14.18	Oradea felé személy	14.25
Cermeiu felől motor	15.26	Timișoara felé motor	14.30
Timișoara felől motor	15.35	Pecica felé motor	14.30
Budapest felől gyors	15.37	Brad felé személy	14.47
Pecica felől motor	15.45	Budapest felé gyors	15.01
Oradea felől személy	15.59	București felé gyors	16.11
Otlaca felől motor	17.15	Timișoara felé személy	16.17
Radna felől motor	17.38	Nerău felé motor	17.48
Lőkősháza felől személy	17.41	Battonya felé motor	17.55
Timișoara felől személy	17.45	Lőkősháza felé személy	17.55
Brad felől motor	17.54	Otlaca felé személy	18.01
Teiuș felől személy	19.55	Radna felé motor	18.05
Battonya felől motor	20.07	Timișoara felé motor	18.10
Oradea felől gyors	20.46	Gurahonți felé motor	18.25
Nerău felől személy	20.53	Brad felé motor	20.12
Budapest felől gyors	21.12	Teiuș felé személy	20.20
Timișoara felől személy	21.14	Timișoara felé gyors	20.55
Brad felől motor	22.26	Pecica felé motor	21.20
Pecica felől motor	22.30	București felé gyors	21.26
Decebal felől motor	23.20	Timișoara felé motor	22.30
Simeria felől személy	23.25	Oradea felé személy	21.50
Timișoara felől motor	23.30	Decebal felé motor	22.00